

בשער

ידיעות קיבוץ הזורע - כ"ח באלול התש"ף - 17.09.2020

המאבק על עמק השלום

10 עמוד

גל אבריאל

מהנעשה בקיבוץ: סיכומי שנה

3-9 עמודים

צבעי האסלאם בחצי האי ערב

16 עמוד

גד רובין

על הספר 'חרפה' מאת קוטזי

15 עמוד

טליה גולדמן כלב

סיכומי שנה :

- 3 | סיכום המזכירה / שרה מענית
- 4 | סיכום מנהל הקהילה / קורן רביב
- 6 | סיכום רכז המשק / רענן פרנס
- 7 | סיכום אגף הבריאות / הדר ירון
- 8 | סיכום ועדת קליטה / תרצה שמע
- 9 | סיכום ועדת תכנון / הגר ראובני

10 | המדור לשיתוף הציבור:

מאבק על שטחים פתוחים – האם נצליח להשכין בעמק שלום? / גל אבריאל

12 | עדכונים מהנעשה בקיבוץ

עדכוני תרבות / איריס רפאלי

מבזקי חקלאות / חקלאי הזרע

13 | ענייני השעה א': מכה... מכה... / משה כהן

14 | ענייני השעה ב': המשך הדיון הציבורי על שינוי תקנון הקיבוץ / שמעון שתיל

14 | עדכון מצוות מלה"מ / צוות מלה"מ

15 | מדף הספרים: על הספר 'חרפה' מאת ג.מ. קוטזי / טליה גולדמן כלב

16 | צבעי האסלאם בחצי האי ערב – חלק א' / גד רובין

17 | ענייני השעה ג': קנוסה / שמעון שתיל

18 | היה היה – פינת הארכיון / צוות הארכיון

19 | שביליסטים – יומן מסע / ניר רענן

20 | תרבות ופנאי

פינת התובנה / בועז בש מרץ'

אל שנה מאושרת / דובי זמר

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

22 | לקראת שבת

פרשות השבועיים / דובי זמר

אחרי הכל שיר

סוף פסוק

23 | לוח מודעות

24 | שו"ת – מרים וילפנד / דני נהב

הגהה

עמוס אורן

תמונת שער

עמק השלום. צילם דוד ראטס

הפצה

שי מוריס, רינה רשקוב

השתתפו בגיליון זה

שרה מענית, קורן רביב, רענן פרנס, הדר ירון, תרצה שמע, הגר ראובני, גל אבריאל, איריס רפאלי, חקלאי הזרע, משה כהן, שמעון שתיל, צוות מלה"מ, טליה גולדמן כלב, גד רובין, צוות הארכיון, ניר רענן, בועז בש מרץ', אהוד דור, דובי זמר, דני נהב ואילת ראטס.

מערכת בשער

עריכה ועיצוב

אילת ראטס

טלפון

050-7450642

דוא"ל

bashaar.hazorea@gmail.com

סיכום המזכירה: שנת תש"ף במספרים חברתיים / שרה מענית

• נפגשנו עם מועמדים לקראת קליטה לחברות. **במזכירות הפעילה** עסקנו בנושאים הנוגעים לפנסיה, מיסוי, מבנים, בנייה ושכר דירה ובעניינים אישיים, שחלקם היו קשורים להתנהלות חברים בנושאים הנ"ל.

אני רוצה להודות לחברים במועצת הקהילה ובמזכירות הפעילה, לחברים בוועדות השונות של הקהילה ולרכזי הוועדות, המשקיעים מזמנם ומרצם לקיום מוסדות הקהילה ולהתנהלותה.

העדות החשובה ביותר ל**צמיחה והתחדשות** בשנה החולפת, היא 15 התינוקות שנולדו, 13 המועמדים והמועמדות שהתקבלו לחברות ו-12 הנקלטים שהתקבלו למועמדות.

כ-63 בנים ובנות במסלול צעירים לוקחים חלק בחיי הקיבוץ, מעורבים, תורמים ואכפתיים. רבים מהם רואים בהזרע את ביתם העתידי.

17 בני ובנות קיבוץ התגייסו לצבא ו-2 חיילים מאומצים. 4 בנים ובנות בחרו לצאת לשנת שירות – מסלול מבורך וחשוב.

נזכור בצער את 6 החברים והחברות היקרים שנפטרו השנה.

מספר החברים בקיבוץ עומד כיום על 464.

וכמובן, אי אפשר בלי **הקורונה**, אשר מעכבת אותנו, מכריחה אותנו לשנות את אורח חיינו ופוגעת ביכולת שלנו להיפגש. הרבה פעמים במהלך השנה האחרונה הרגשתי, שהבועה הזאת שנקראת קיבוץ הזורע היא מפלט מהכאוס ומההתפרקות, שמתרחשים במדינה. הרגשתי שכאן אנחנו עדיין מאמינים שאפשר לשפר, להתאמץ ולקדם את המקום הזה, לקראת עתיד טוב יותר. ובדרך פגשתי הרבה אנשים טובים, חברים שותפים לתחושתית בתחושותיהם, ובעיקר במעשיהם.

אני מאמינה שכולנו שותפים לרצון לעשות את המקום הזה טוב יותר ומאחלת שנדע להתקדם, עם יותר ביקורת בונה ופחות שיפוטיות והאשמות, יותר אכפתיות ופחות נוקשות, יותר שייכות ופחות תלות.

שנה טובה, שנת התגברות על נגיפים.

שלכם,

שרה ■

תחילת השנה נראית כל כך רחוקה היום. מי זוכר את התהליך החברתי 'חמש שנים ומשנים'? את הצוות המסור שהכין את המפגשים מרובי המשתתפים, את תחושת השותפות והיחד, את חילוקי הדעות, שנאמרו בצורה חברית וברוח טובה? לאחר המפגשים נפלה החלטה בקיבוץ: לא לשנות את מבנה תקציב הקהילה ולא להוריד מיסים. יש המצרים על כך ויש שאומרים שלא בגדנו בערכינו, כל אחד מנקודת המבט שלו.

ויכוחים וחילוקי דעות יהיו תמיד בחברה מגוונת כמו שלנו. חברה שבה כולם מסכימים ואין בה חילוקי דעות, היא חברה שקופאת על שמריה. חילוקי הדעות מניעים את החברה ומקדמים אותה, בתנאי, כמובן, שהם נעשים באווירה חברית והוגנת, בלי להיגרר להאשמות אישיות והשמצות. כי בסופו של דבר, כמו שכתב המשורר יהודה עמיחי: "ספקות ואהבות עושות את העולם תחוח", ספקות ואהבות מאפשרים צמיחה והתחדשות.

מה עוד היה לנו השנה? **מועצת הקהילה** עסקה בנושאים רבים. כל סיכומי הישיבות מפורסמים באתר. בהזדמנות זו, אני מציעה לכולם להיכנס לאתר, תמצאו בו אינפורמציה רבה וחשובה בכל הנוגע להחלטות, נהלים ותקנונים. אמנה כאן אך מעט מהנושאים העוסקים בעדכון וקידום הקהילה, על גווניה ומרכיביה:

- הוקם צוות מצוינות, שמטרתו לתמוך במצוינות של תלמידים בתחומי הספורט, האומנות והמוזיקה.
- גובשה ההצעה להארכת מסלול צעירים לגיל 32, ואושרה בשיחה.
- הצעה לשינוי תקנון הקיבוץ הוצגה במועצת הקהילה ובשיחה זוטא. אני מקווה שבקרוב נוכל להביא זאת לשיחת הקיבוץ, שתתקיים במתכונת ההולמת ימים אלו.
- חוברת השינוי עודכנה בעזרת דלית, והוכנסו בה השינויים שאושרו במשך השנים, מאז השינוי.
- הקמנו, יחד עם ועדת חינוך, צוות שמטרתו הייתה בדיקת המסגרות הבלתי פורמליות של הנעורים. המלצות הצוות יובאו בקרוב למועצת הקהילה ולשיחת הקיבוץ.
- נפגשנו עם צוות ההנצחה, לדון בהצעה לקבורה בזוגות. ההצעה תובא לשיחת הקיבוץ הקרובה.
- נפגשנו עם ועדת תכנון, על מנת לגבש נוהל לגבי השטחים הציבוריים.

סיכום מנהל הקהילה: ריאיון עם קורן רביב

אז מה היה לנו השנה?

זאת הייתה שנה עמוסה וגדושה באתגרים (נזכיר רק את האירועים הבולטים: הצפת הנחל בחורף, ההתמודדות עם הקורונה והפריצה למוזאון). לצד זה, אנחנו מנסים לשמור על שגרה. בגל הראשון של הקורונה עצרנו הכל, שמנו בצד את כל הפרויקטים והתהליכים שעסקנו בהם, והתרכזנו רק בדבר אחד מסביב לשעון – להתמודד עם איום הקורונה. בגל הנוכחי זה עובד אחרת. אנחנו מנהלים את הקורונה לצד משימות נוספות. המחלה הזו הפכה לחלק מהחיים של כולנו, וההתמודדות של הקהילה עם זה הפכה לחלק משגרת יומי, לצד פרויקטים נוספים.

איך המערכת מתמודדת, באופן כללי, עם הקורונה?

קודם כל, ראוי לציין שהמערכת שלנו מתפקדת בצורה מדהימה, יודעת להתמודד עם מצבי קיצון וכל מה שקשור למשבר הקורונה. יש לנו צוותים אלטרנטיביים בענפים המרכזיים, שיוכלו להמשיך לתת מענה במקרה שהצוותים הקבועים ייכנסו לבידוד. אנחנו יודעים לתת את המעטפת ויודעים לבקש ולהמליץ, אבל זה תמיד חוזר לאחריות האישית של כל אחד – לשמור על ההנחיות, על עטיית מסכה ועל ריחוק חברתי. כנראה שלא נוכל למנוע חולים פה ושם, ולכן המשימה שלנו היא למנוע הדבקה המונית, בוודאי באוכלוסיות הרגישות.

איך הקורונה משפיעה עלינו כקהילה?

הקורונה משבשת את החיים של כולם ברמות שונות, אבל החלק הקשה ביותר בעיניי, ברמה הקיבוצית-קהילתית, הוא שינוי אורח החיים. אמנם השינוי הזה זמני, אבל הוא מנוגד לחלוטין לדרך החיים שלנו. למרות כל המאמצים הגדולים, ההתגייסות והעזרה ההדדית היפה שאנחנו עדים לה, חוסר היכולת להיפגש כקהילה, להיות קרובים ולחלוק, פוגעת בתחושת הקהילתיות.

אבל אני חייב לציין, שיש גם כמה נקודות חיוביות לזכות הקורונה – קודם כל, היא מזכירה לנו באיזו קהילה חזקה אנו חיים, התנדבות מופלאה ודאגה אמיתית איש לרעהו. בנוסף, היא מזכירה לנו את הדברים החשובים בחיים – משפחה, חברים, הדברים הפשוטים מקבלים שוב ערך, שאולי קודם קצת נשכח או הפך למובן מאליו.

לגבי פרויקטים שאתה מקדם – איפה עומד פרויקט הבנייה בעמק?

נכון להיות, אנחנו לקראת סיום תהליך ממושך של פתרון קונפליקטים שונים, שהתגלעו בין הבונים (שנכנסו לבתים החדשים לפני כשנה וחצי) לבין הקיבוץ. צוות שלנו עובד מול נציגי הבונים ואנחנו מנסים להגיע להסכמות על מתווה הבדיקה, מתוך שיתוף פעולה. במקביל, אנחנו עובדים על הכנת מתווה לשלב הבא בבנייה, שיכלול 34 יחידות דיור, והוקם לכך צוות ייעודי. בגדול, מדובר על ביצוע תשתיות לכל 34 יחידות הדיור שייבנו, כשהבנייה עצמה תחולק לשני שלבים, לפי הביקוש. אנחנו מקווים להביא את המתווה לאישור הקיבוץ, בתוך חודש וחצי-חודשיים.

אין רתיעה מצדכם להיכנס להשקעה כזאת, בתקופה של משבר כלכלי ארצי ואי ודאות?

נכון שיש אי ודאות, אבל חייבים להמשיך בבנייה ובקליטה. קצב פינוי הדירות איטי והמטרה שלנו היא לשחרר את הפקק. למדנו והפקנו לקחים מפרויקט הבנייה האחרון, ואני סמוך ובטוח שהדברים יעבדו בצורה חלקה ומדויקת יותר הפעם.

פרויקטים נוספים?

כביש עוקף – יהווה בסיס לכל תנועת הרכבים בקיבוץ והחניות. הכביש יתחיל בשער קק"ל, ימשיך מעל שיכון צמרת ועד שער הבריכה. התכנון מורכב, תוואי השטח לא פשוט, במיוחד בקטע הכביש שמעל צמרת, שהוא צר ומקשה על שילוב חניות לאורכו. קטע הכביש לאורך רחוב הגורן, שגובל במושבה, ייסלל בשיתוף תכנוני עם השכנים, למען שכנות טובה. המימון כולו, נכון לעכשיו, הוא מתקציבי הקיבוץ, אבל אנחנו מחפשים גם גורמים חיצוניים שיתמכו בנו.

פאמפטרק (פארק אופניים, סמוך לאולם הספורט ומגרש הקטרגל) – אמור להיחנך תוך מספר שבועות. המסלול בנוי, נותר להשלים אדמה, דשא ופרטים אחרונים. הפרויקט נולד לאחר שזכינו בקול קורא מטעם קק"ל, בסכום של 350,000 ₪.

גן משחקים – עובדים על תכנון גן משחקים חדש, שייבנה במקום גן המשחקים הנוכחי. הגן החדש יעמוד בתקנים החדשים ומצד שני, אנחנו מעוניינים לשמור על האופי הכפרי של גן המשחקים, כך שהוא לא ייראה כמו עוד גן משחקים עירוני. גם בפרויקט הזה, זכינו בקול קורא מטעם משרד החקלאות, בסך 240,000 ₪.

הפריצה למוזאון בית וילפריד – איך מתמודדים עם זה ומבטיחים שלא יישנה?

שכרו יועץ אבטחה והתקינו מערכת אבטחה חדשה, מתקדמת יותר, שמתאימה לשנת 2020. במקביל, עובדים מול שתי חברות ביטוח, כדי לנסות למצות את עניין הפיצוי. יש גיוס תרומות מקסים מגורמים פרטיים, משרד התרבות והספורט והמועצה, שגם הם עוזרים. המשטרה חוקרת, אבל אין עדכון מהכיוון הזה.

התחלנו עם הקורונה וגם נסיים איתה – ספר על החוויה האישית שלך. שהית 13 יום בבידוד, איך היה?

אפשר להגיד שהטבעתי את עצמי בעבודה וזה מה שעזר לי להתמודד עם הבידוד. כולם ידעו שאני בבידוד, אז קיבלתי טלפונים בענייני העבודה בכל מיני שעות מוזרות. חייב להגיד שזה לא היה פשוט והימים האחרונים היו קשים. בשישי-שבת טיפסתי על הקירות. אגב, קיבלתי את ההוראה להיכנס לבידוד בהודעת סמס, אחרי איכון טלפוני. היו עוד חברים שקיבלו איכון כזה באותו יום, כנראה בטעות, כי מדובר בחברים שלא יצאו מהבית, הם ערערו והערעור שלהם התקבל. כפי הנראה, גם האיכון שלי היה טעות, אבל העדפתי לקבל את הדין ולשמש דוגמה.

מה תרצה לאחל לשנה החדשה?

קודם כל בריאות. גם קצת שקט, שלוה ושגרה לא יזיקו. אני מאחל לכולנו להמשיך ולהתמודד עם משבר הקורונה יחד, כקהילה חזקה ותומכת. מאחל לנו שגשוג, הן קהילתי והן עסקי.

– I last but not least ... מאחל לנו שנה מאושרת.

ראיינה: אילת ראטס ■

תוכנית חומש, שיפוץ חדר האוכל – בעבודה, כרגע מתקנים את הגג הדולף ומסדרים ניקוזים.

הורדת מיסים – בהצבעה הקודמת, בתחילת חודש פברואר, קרוב ל-63% מהמצביעים תמכו בהורדת מיסים, כשהסף לקבלת ההצעה הוא 66% מהמצביעים. זהו מצב קהילתי מורכב. יש בקיבוץ הרבה חברים שמתוסכלים מאוד מגובה המס, משפחות שכורעות תחת נטל המיסים. אני מאמין שנכון יהיה בתקציב 2021 להביא הצעה נוספת להפחתת מיסים, כזאת שתשמור על הערבות ההדדית ועקרונות הקהילה שלנו.

איך אפשר להעלות שוב הצעה להפחתת מיסים, כאשר מצב העסקים עדיין מדשדש ואולי תהינה משפחות שתזדקקנה לסיוע מהקהילה, עקב המשבר הכלכלי במדינה כולה?

לגבי העסקים, בתחילת 2020 עוד לא היה ברור, האם וכמה תצטרך הקהילה לתמוך בעסקים, והיה חשש לפגיעה בהעברות הכספיים לקהילה ובהתאם לכך – במקורות התקציב. נכון להיום יש התייצבות, העסקים קיבלו הלוואות בתנאים טובים (בגין הקורונה) ואינם זקוקים לתמיכת הקהילה. בכל אופן, הפחתת מיסים יכולה להתאפשר בעיקר בזכות מהלכי התייעלות (שמתרחשים בלי קשר לכך) והפרטה של חלק מהשירותים. משמעות ההפרטה היא, שחברים ישלמו יותר באופן ישיר, עבור השירותים אותם הם צורכים. התייעלות בענפי הקהילה תקטין כמובן את הוצאות הקהילה, למשל: פרויקט דודי המים, התייעלות בכלבו (שהפך לרווחי כיום, לאחר שסגר את 2018 בהפסד), כנ"ל בית שקמה וגם במרפאת השיניים, אנחנו עובדים על הגדלת מחזור המכירות. מצד שני, עבודת חדר האוכל נפגעה, בגלל הקורונה, וכך גם מרפאת השיניים.

סיכום רכז המשק / רענן פרנס

ראש השנה – יום תחילת מעשיך

"והנה ראש השנה, זה היום תחילת מעשיך

מתעורר הכוח הקדוש, כמו שהוא בעצם,

כי זה חוק שיום ההתחלה, נשאת בו סגולת הקיום."

– הרב קוק

לחברים חג שמח.

אנו עומדים לקראת שנה חדשה, מאתגרת ביותר תחת השפעות הקורונה, הבריאותיות והכלכליות, בעולם כולו. ובכתוב מעלה, סגולת הקיום היא שתנחה ותוביל אותנו, לצלוח את העולם החדש ואת חוסר הוודאות המתרגש עלינו, בימי קורונה אלו.

הענפים והפעילויות העסקיות מתמודדים ומתאימים עצמם למציאות המשתנה: 'סגר', 'בידוד', 'קפסולות' ועוד מונחי קורונה, שהפכו לשגרה בחודשים האחרונים, המשפיעים על התפקוד השוטף.

פלסטופיל – הסתיימה חצי שנה ברווח של כ-3 מיליוני ש"ח, לאחר תקופה ארוכה של הפסדים. אני רוצה להביע הערכה גדולה למנהלים ולעובדים בחברה, על המאמץ הגדול להישג זה. יחד עם זאת, אנו מבינים שהשיפור הגיע בעיקרו מפעולות התייעלות ותנאי סחר (יחס חומר גלם למחיר המכירה) נוחים לתקופה. החברה נדרשת להמשך מאמצים גדולים בקידום תוכנית צמיחה רב-שנתית, כדי לייצב פעילות כלכלית רווחית לאורך זמן.

מ.ב.א – תוצאות מחצית השנה יפות, הן בהיקף המכירות והן בכמות הכיולים. השיפור נובע בעיקרו מיישום הסכם עם לקוח אסטרטגי, שנחתם בתחילת השנה לתקופה ארוכה. לאור הגידול המתמשך, אנו מקדמים הרחבת המקום, על מנת שנוכל להתרחב בשוטף ואף להוסיף מדורי כיוול בתחומים חדשים.

אקוטיקס – התנוודות בענף הן גדולות מאוד. בתחילת הקורונה חווינו עצירה במכירות, הן מצד הלקוחות והן ביכולת הלוגיסטית, בשל העצירה של טיסות לאירופה. לאחר תקופה קצרה שבו הביקושים לעלות וחזרנו לספק דגים בהיקפים יפים. יחד עם זאת, אנו מבינים כי לא לעולם חוסן ויש יתרון משמעותי לגודל הפעילות, על מנת לשמר פעילות יציבה ורווחית לאורך זמן, בעיקר בימים טרופים אלו. לכן אנו מקדמים את אפשרות שיתוף הפעולה עם מעגן מיכאל בתחומי השיווק והמכירות, שיתוף שיקנה יציבות לטווח ארוך.

גד"ש – הענף עובר שינויים פרסונליים גדולים ואנו בתהליך גיבוש ובחינה בין חלופות להפעלה עצמית ו/או שיתוף פעולה עם גד"שים מיישובים שכנים. גם השנה כמות המשקעים הגדולה פגעה בגידולי החורף. בכותנה מסתמנת קבלת מחירים נמוכים מאוד. כלל הרווחיות בחקלאות הצומח קטנה בשנים האחרונות וממשיכה לסבול מלחצים של הממשלה על פתיחת ייבוא, תחת הכותרת 'הורדת יוקר המחיה', כשהראשונים שמשלמים את המחיר הם החקלאים.

בימים אלו אנו מפרידים את גידול החסות ההידרופוני מהגד"ש לפעילות עצמאית, מתוך תפיסה שזו הדרך להתמקדות וצמיחה לאורך זמן. האתגרים העיקריים הם ייצוב תהליך הגידול בחודשי הקיץ ויכולות שיווק ומכירה בהיקפים גדולים, למגוון לקוחות רחב.

רפת – הפעילות השוטפת מתנהלת היטב. התוצאות המקצועיות והכלכליות יפות, בכפוף למדיניות מחיר החלב. יחד עם זאת, אי הוודאות בענף גדולה: הסכם החלב הסתיים ומובילי הענף מנסים לקדם הסכם חדש. גם כאן, הלחצים של האוצר כנראה ישפיעו לרעה עבורנו כחקלאים. כמענה צופה פני עתיד, אנו מקדמים שותפות עם רפת נופים – גזית ומשמר העמק.

השכרות – לאחר שנים רבות, 'רהיטי הזורע' – 'ביתילי' החליטו לסיים את פעילות החנות ואנו מקדמים שוכרים חליפיים במקום, עם דגש על גביית דמי שימוש גבוהים יותר.

מוסך חקלאי, מוסך רכב, נגריה ואופטיכאן – עומדים בתוכניות העבודה. במוסך החקלאי אנו מתקדמים בהעמקת השותפות עם חברת 'אגרו תמיר'.

נדל"ן – במרלו"ג (מרכז לוגיסטי) אנחנו בשלבים האחרונים של תוכניות הבנייה ומערכות העזר. מתקיימים מגעים חיוביים למימון הפרויקט והנושא יגיע לדיון חוזר במועצת המנהלים ולשיחה לאישור חוזר. בבית הסיעודי הושלמה התב"ע על-פי התכנון. לאחר מתן תוקף, קבוצת 'עמל סיעודי' תוכל לממש את התכנון והבנייה. ב-3' המשאלות יש ניסיונות לעניין גורמים שונים בתוכנית, אך עדיין ללא הצלחה.

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה... בתקווה שבעתיד הקרוב תחזור הבריאות והשפיות לשרור בעולמנו.

שנה טובה ומתוקה,

רענן ■

סיכום אגף הבריאות / הדר ירון

- לנה שותפה מלאה בכל התהליכים באגף ובקיבוץ, הנוגעים לשכבה זו, שמונה כיום כ-250 חברים בגיל הפנסיה, שהם 48% מכלל החברים בהזורע.

שירותי שטח

- אנו מקדמים ככל שניתן, פתרונות במסגרת חוק סיעוד ובמימון הביטוח הלאומי, יחד עם נעמה, מול העובדת הסוציאלית ונועה ברק – נציגת חברת 'עמל'.
- שולה נצר מסייעת לחברים אשר זקוקים לתמיכות בחיי היום-יום.
- התגייסו ועזרו לנו מאוד בתחום זה השנה חברי קיבוץ: מורית רפאלי, רחל שרון, מיה סלע, ניר רענן, דוד ענבי, לורן הול, שחף שמע ושרה וולף.
- בשיתוף פעולה עם אגף התכנון והבניין, אנו מסייעים בשיפור הנגישות בבתיים.

מרפאת שיניים

- יעלי, ויויאן ועודדה פרשו. לצד רחלי נכנסה לעבוד ריקי טיקטין.
- קורונה: הצוות נדרש להכניס נהלים חדשים, של עבודה ברמת בטיחות גבוהה ביותר, ויש צורך לעשות התאמות רבות, אשר בלעדיהן לא ניתן לקיים כלל את הפעילות, הן מצד הרופאים והשינניות והן מצד קבלת הקהל.
- כרגע הצוות המקצועי הוא: גבי (שחוזר באוקטובר), הילה, דני, חן, שלין וטל.
- הוכנסו שינויים ושיפורים בתחום השירות, ע"י הודעות/מענה באמצעות ווטסאפ וסמסים.

לילך

- עוד לפני פרוץ הקורונה התחלנו לתכנן את הפיצול של לילך ובית שקמה, כדי לאפשר יותר נוכחות של חברים מהקהילה. הקורונה זירזה את העניינים והפרידה קרתה בפועל, כשעדיין לא היינו מוכנים לשינוי.
- בשנה הקרובה אנו מתכננים ליצור מערך מסודר, מקצועי ואטרקטיבי, עבור החברים שיהיו מעוניינים להגיע ללילך.
- בחודשי הקיץ שילבנו את אורנה מגילאור יום בשבוע, ויחד עם צביה, אורית אבריאל ותמר בר – היה קיץ פורה מאוד.

<<<

שנה חדשה בפתח וזו הזדמנות לשתף מהנעשה באגף, אליו הגעתי לפני שנתיים בדיוק. אפתח בתודה ובהוקרה לכל העובדים, למתנדבים ולרכזי התחומים. השנה הזו הייתה מאתגרת במיוחד. ללא הגמישות, יכולת ההכלה והמחויבות שלכם, העסק פשוט לא היה עובד. ישנם חברים שפונים ומבקשים לסייע, לוקחים על עצמם משימה חד פעמית או רציפה, ומצטרפים לשורותינו בצורה שמחממת את הלב. להלן טעימות קטנות ממה שקרה באגף השנה:

מרפאה

- הקופה סגרה את טיפות החלב בקיבוצים ופתחה מרפאה אזורית באליקים, ייעודית למטרה זו.
- שינויים בצוות: נפרדנו מנעמי ונעמי, שהיוו שריד ממרפאת הקיבוץ השיתופי, ואנו עדיין לומדים את המשמעויות וההשלכות של היעדרן. פלורה וגלינה הצטרפו לד"ר מירב דקל, נטע ומריה, ולאחר תקופה ארוכה של חוסר יציבות, הצוות מתייצב ומתגבש. שותפים לעשייה בשנה זו גם שני מתמחים ברפואה: נועה אשר סיימה באביב, ובן שהגיע ממש לאחרונה.
- אבנר ממשיך בנאמנות לסייע כנהג, אולם בעקבות הקורונה תחום הנסיעות הפך מורכב יותר, ואנו מנסים לתת פתרונות נקודתיים.

בית שקמה

שנה מטלטלת ומורכבת ביותר עוברת על הבית, אשר נפגע יותר מכל ממשבר הקורונה. הוכנסו נהלים חדשים להגנה על בטיחות הדיירים והעובדים, ובדיקות קורונה לעובדים. יש צורך לגלות גמישות רבה ויכולת הכלה, כדי ללוות את הדיירים ולהמשיך לתפעל את הבית עם כל המגבלות. הניתוק מבני המשפחה ומהעולם החיצון מחייב התארגנות חדשה ושונה, שמשתנה ונלמדת מדי יום. יחד עם זאת, הבית ממשיך לקלוט דיירים מהקיבוץ (בעיקר זמניים) וקרובי חברים, ומסייע מאוד במתן פתרונות סיעודיים, כשאין פתרון בבתיים.

ותיקים

- בעזרת לנה נוימרק, אשר התמנתה לריכוז הגיל השלישי, אנו עסוקות בהקמת 'קהילה תומכת' (שם זמני) – ענף שמתמקד בליווי וסיוע לחברים בודדים ולותיקים חסרי מערכות תמיכה משפחתיות.
- ישנם כבר מספר מתנדבים קבועים. איריס רפאלי מסייעת לנו בגיוס מתנדבים חדשים.

פיזיותרפיה

הקורונה עצרה את הפעילות לזמן מה והמענה הרציף לחברים נפגע. גם כאן נאלצנו להכניס שינויים ונהלים חדשים כדי לחזור לפעילות. יהודית בלום אשר הגיעה אלינו בסוף השנה שעברה, ביחד עם מורן פלד (מחליפה את אנה, שיצאה לחופשת לידה), עושות מאמצים רבים לתמרן במציאות החדשה ולעבוד באופן שוטף ככל שניתן.

קלנועיות

מספר החברים שנכנסו להסדר זה עולה משנה לשנה. ביחד עם יוחאי, השנה נמשיך לתחזק ולהגדיל את הצי, ולשפר את השירות לחברים.

רווחה וצרכים מיוחדים

תחום זה מנוהל בשיתוף מלא עם שרה מענית. שרה ואני ליווינו משפחות במצבי משבר וחשנו שחסר לנו ידע מקצועי. למדנו מקיבוצים אחרים כיצד ניתן לנהל נושא זה באופן שונה, ובסיוע של מש"א אנו מחפשות כעת רכז צרכים מיוחדים.

לסיום, בשנה הקרובה אנו נמשיך:

- ללמוד את המצבים המשתנים
- לעשות מאמצים רבים לתת מענים גמישים ומדויקים, ככל שניתן
- לקדם ולשפר את התחומים הנדרשים בתוך כל ענף וענף
- לפתח את שיתופי הפעולה בין הענפים בתוך האגף
- לתמוך בחברים אשר זקוקים לסיוע מקצועי, טכני, רגשי או כספי.

תודה מיוחדת לאנשים שמלווים אותי מדי יום בהתלבטויות כיצד לקדם את האגף, בכיבויי שריפות ובקבלת החלטות, שהן לעיתים לא פשוטות: קורן, זהבה, שרה ולנה.

שנה טובה ובריאה לכולנו,

הדר ■

סיכום ועדת קליטה / תרצה שמע

שמחה לשתף, שעוד 8 משפחות של בנים ובנות הזורע נמצאות בתהליך קליטה מתקדם, וממתינות בציפייה לבניית השכונה החדשה בשיכון העמק.

באופן כללי, אני מקבלת פניות רבות ומשמחות מבני ובנות קיבוץ הזורע, שהזמן והמרחק עוררו בהם געגועים הביתה, והם מעוניינים לחזור לחיות כאן, בקיבוץ היפה שלנו, לצד המשפחות שלהם, החברים וזיכרונות הילדות הרבים.

אני רוצה לנצל את הבמה ולהודות לכל חבריי בועדת הקליטה: מרים גרוס, מרסיה שחורי, אורי חץ, שחף דור, אפרים טיקטין, דני אלבוחר, אורי מוריס, יורם לביא ושרה מענית, על תרומתם בתהליכי הקליטה הרבים והעזרה שלכם למשפחות הנקלטות.

שתהיה לכולנו, לכל חברי ותושבי הזורע, שנה טובה באמת. שנה של בחירות מוצלחות, של החלטות נכונות והתחלות חדשות ומיטיבות. שנהיה בריאים, שמחים וטובים, אחד למען השני.

חג שמח!

תרצה שמע,

בשם ועדת קליטה ■

נכנסתי לתפקיד רכזת ועדת קליטה ביוני 2019. לכבוד ראש השנה תשפ"א, הבא עלינו לטובה, אני רוצה לסכם את פעילות ועדת קליטה בשנת תש"ף, פלוס 3 חודשים...

השנה החולפת הייתה מאתגרת, בעיקר מאז מרץ 2020, עם כניסת הקורונה לחיינו. למרות הקושי להתכנס ולהיפגש והקושי לקיים שיחות קיבוץ, לא יתרנו והתאמנו את ההליכים לאילוצי הזמן והמקום.

במהלך תקופה זו נקלטו בקיבוץ הזורע 12 משפחות למועמדות והחלו תהליך לקראת קבלה לחברות. במקביל, 7 משפחות סיימו את תקופת המועמדות והפכו לחברות מן המניין.

זוהי הזדמנות נהדרת לברך את חברי הקיבוץ החדשים, ששינו סטטוס בשנה החולפת:

אנה וזויד אלקיים, זהר (פניג) ועומר אדרי, לוטן (לנדסמן) ועודד נחמדי, אור בארי, יזהר ושני נהב, הדר (פרייס) וארז חנקין, מאור (רפאלי) ואייל בר.

שמחים שבחרתם לבנות את ביתכם כאן, איתנו, ושאתם חלק מהקהילה שלנו.

שתהיה לכם ולכל יקיריכם שנה טובה!

סיכום ועדת תכנון / הגר ראובני

תכנון/הנחיות המתייחסות לצביון היישוב

לאור השינויים בסביבה הפיזית הקיבוצית, עלה צורך בבחינה וקביעת תקנון יישובי, המגדיר קיום מנחים באופי היישוב. הכוונה בהנחיות מסוג זה מתייחסת בעיקר לבנייה חדשה באזורים ישנים, צבעים של בתיים, חומרי בנייה ועוד. הועדה התחילה בניסוח הנחיות אלו, את ההצעה נביא לאישור הקיבוץ.

נוהל שימוש פרטי בשטחים ציבוריים

לאור סוגיות שונות שעולות ביחס לשימוש פרטי בשטחים ציבוריים פתוחים, ובמטרה לנסות ולהבהיר את תחומי האחריות בין הפרטי לציבורי, ניסחה הועדה נהל לשימוש פרטי בשטחים ציבוריים. הנהל יובא לאישור מועצת הקהילה ושיחת הקיבוץ, ובהתאם להתייחסויות ואישור גורמים אלו – נתחיל בהטמעתו.

שתהיה לכולנו שנה טובה, שנה בה נצליח לממש את כל התכניות ונדע לשמור על קהילה מאוחדת, הרואה ומתחשבת בפרטים מהם היא מורכבת.

הגר ראובני,

בשם כל חברי ועדת תכנון ■

חברי הועדה: הגר ראובני (יו"ר), קורן רביב, רענן פרנס, שרה מענית, עמרי טלאל, שבתאי פרידמן, רן סולומון, אורן אבריאלי, עירית דינוב, אלי אלקבץ, מאור רפאלי, ענבר עטיה, רינן קרני (אדריכל מלווה).

תחום התכנון הקיבוצי נע בציר קבוע בין הפרטי לציבורי. ציר זה ליווה רבים מהנושאים בהם עסקה הועדה השנה. בכל החלטה ודיון השתדלנו לפעול מתוך תפיסה הרואה את טובת החבר, צורכי הקיבוץ, וכל זאת בהתאם לכללי התכנון והבנייה.

אלו היו הנושאים המרכזיים בעבודת הועדה בשנת תש"ף:

הסדרי תנועה (תנועת רכבים, חניות וכד')

בנושא זה עסקנו לאורך כל השנה ונמשיך גם בשנה הבאה. התחלנו בתכנון הכביש העוקף והחניות בעזרת מתכנן חיצוני. כרגע נמצאים בשלב סימון התוואי, מדידות ויציאה לתכנון מפורט. לצערי, בתחום זה הקורונה נתנה את אותותיה ועיכבה אותנו בביצוע התכנון.

מלבד התכנון העתידי, עסקנו בענייני תנועה גם בתוך הקיבוץ, בהיבטים שונים של חניות בשכונות, הצעות לחסימות ועוד. גם כאן, אנחנו נמצאים בבחינה של הסדרי התנועה בדרכים הקיימות, במטרה לשמור על בטיחות המשתמשים השונים ולתת פתרונות מותאמים לשינויים באורחות חיינו.

השכונה החדשה (עמק ט')

השנה זכינו בקיבוץ לאכלוס שכונה של מעל 30 יחידות דיור. לעובדה זו נלווים היבטים תכנוניים שונים, שאנו מגלים תוך כדי תנועה. הועדה עסקה בנושא מיקומי המחסנים, סככות אופניים, הסדרי תנועה, הגדרת תחומי מגרש, גבולות בתיים פרטיים ושטחים ציבוריים פתוחים ועוד.

שיפוצי בתיים בשטח הקיבוץ

השנה, לראשונה, יצא לדרך מסלול בנייה ושיפוצ בתיים פרטיים, למשפחות שהתקבלו לחברות לאחר שנת 2007. מסלול זה מאפשר בנייה או שיפוצ דירות בתוך הקיבוץ (לא בשכונות החדשות). כמו כל דבר שנעשה בפעם הראשונה, למדנו יחד עם המשפחות את המשמעויות השונות של ביצוע מסלול זה וליווינו אותן בתהליכים התכנוניים. לצד ההתחדשות בשיפוצ בתיים, עסקה הועדה גם במתן פתרונות להתאמות פנימיות בבתי חברים מבוגרים, בשל מצבם הבריאותי.

חברים משתפים

פרחים לחג: חבצלות חוף בשיא פריחתן, השבוע בחוף דור. תודה לדבורה בן דוד על הצילום והשיתוף.

מאבק על שטחים פתוחים – האם נצליח להשכין בעמק שלום? / גל אבריאל

בעלי איכויות טבע נדירות, כגון אזור זה, המהווים חלק מהמרחב הביוספרי של מ.א. מגידו.

במשך שנים פועל ראש העיר יקנעם, על מנת להמשיך ולהרחיב את העיר. אין ספק שהעיר בהחלט צמחה והתפתחה לאורך השנים, וכשכנים, אנו בהחלט שמחים על כך וחפצים לסייע לאיכות החיים של תושבי יקנעם.

נכון להיום, קיימת ליקנעם תוכנית מתאר כוללת (ג/20861) אשר אושרה בשנת 2016. על פי הגדרותיה, תוכנית זו אמורה לתמוך בהגדלת העיר עד 37,000 תושבים (כלומר גידול של 50% על המצב הקיים) ואחת ממטרותיה העיקריות, היא "שימורם וחיזוקם של השטחים הפתוחים, עתירי ערכי טבע ונוף פתוח, המאפיינים את העיר".

מיד לאחר אישור תוכנית המתאר (2016), החל ראש העיר בתכנון הרחבה נוספת של העיר. נערכו תוכניות אשר הגרנדיוזיות מכולן, ביקשה אף לספח את היישובים יקנעם המושבה, עין העמק ואליקים, ולהמשיך לפתח לצד זאת את פארק העסקים 'מבוא כרמל'.

מהלך זה אילץ את מ.א. מגידו לפעול בעוצמה ובנחישות, כנגד כוחות חזקים המגובים, כאמור, ברשויות תכנון אוהדות ותומכות עקרונית במגמות העיור. בשנים האחרונות ניתן לקדם תוכניות פיתוח בהליך מזורז ביותר (דרך ותמ"ל – ועדה ארצית לתכנון ולבנייה של מתחמים מועדפים לדיוור, זהו מסלול עוקף בירוקרטיה...). ראש המועצה

איציק חולבסקי וצוותו, עושים מאמצים כבירים על מנת להגן על שטחי המועצה ויישוביה, כאשר אחד האיומים הגדולים ביותר הוא תפיסת עולמו של ראש העיר יקנעם ומנהל התכנון, אשר לשיטתם התרחבות העיר נכון לה אף לנגוס בשטחי המועצה, בין אם אלו שטחים חקלאיים או מרחב ביוספרי בעל ערכים ייחודיים.

המועצה הצליחה להכווין את המשך תכנון העיר למסלול

ההתיישבות הכפרית במדינת ישראל נמצאת תחת מתקפה מצד גורמי התכנון. חבירה פוליטית איתנה, של גורמים שונים ובהם הקשת המזרחית, גרמה לשינוי בתפיסת העולם. קיים לחץ בלתי פוסק, לצמצום המרחבים הפתוחים ושטחי החקלאות למען עיור גובר, גם כתוצאה מקצב הגדילה של האוכלוסייה, אך לא רק. לכן, מזה שנים רבות אנו עוקבים בדאגה אחר מגמות מנהל התכנון של מדינת ישראל. אנו ערים לכך, כי המגמה הכללית הינה הגדלת ערים ומרכזי אוכלוסייה גדולים, ואילו המרחב הכפרי נאלץ להיכנע, לא אחת, לתכתיבים שונים, בחלקם מתוך לחצים פוליטיים, יש לומר.

כחלק מהמרחב הכפרי, שהינו חלק מצורות ההתיישבות המוכרות והמקובלות בישראל וחלק מהמרקם החברתי העדין, אנו רואים את פיתוח וטיפוח המרחב הכפרי כחלק מתפקידנו, ובד בבד, גם את שימור השטחים הפתוחים והמרחב הביוספרי הייחודי והערכי, אשר פותח והוכר בעמל רב ומתוך ראייה רעיונית ואסטרטגית של שטחי מ.א. מגידו.

לכן, סוגיית השטחים הפתוחים באזור עמק השלום ונחל סנין (בבקעה שבין החאן לאזור כינוס הכבשים) בוערת עבורנו. זו אינה סוגיה פוליטית, לא מועצה נגד יקנעם-עילית (להלן 'יקנעם' או 'העיר'), לא קיבוצים נגד מושבים במועצה, לא ימין נגד שמאל, לא סוגיה מגדרית, לא על רקע דתי או מוצא עדתי. זהו מאבק של אזרחים, למען שמירה על שטחים פתוחים ובעיקר, על שטחים

המליאה התכנסה ביום א' השבוע (13.9.2020). כל מי שהגיע למתחם אולם מגידו, נתקל בהפגנת תמיכה יפה של חברים וילדים, בעיקר מהזורע, אך גם מיקנעם מושבה, יקנעם עילית ויישובי ההר. בפתיחת הישיבה, הודיע ראש המועצה כי ההחלטה בנוגע לערעור לא תתקבל בישיבה זו, עקב היעדרות של נציגי ציבור ומתוך רצון לשמוע את כל מי שמעוניין לדבר.

בערעור הושמעה עמדת הקיבוץ, חנן ארז דיבר והתמקד בתהליך שיתוף הציבור ככלי הכרחי. יונתן ניר דיבר על הנרטיב שיש לקדם ועל הצורך לפעול באמצעים פוליטיים ובסיוע חזק של התקשורת. עמוס זיו מעמותת לוטם גם הוא נשא דברים. יעל לביא אפרת מהיגב דיברה בשם החברה להגנת הטבע (במקום לירון שפירא שנאלץ להיעדר), על הערכים הייחודיים ועל כך שבשנה וחצי האחרונות חל שינוי, וכי יש פתיחות גדולה יותר וקשב להגנה על הסביבה והשטחים הפתוחים. אליאב פרייס דיבר על ההסכמות שהושגו בשנת 2006 ועל כך שהעמדה אף בוצרה בתוכנית שאושרה ליקנעם ב-2016, וכי יש לשמר את הנרטיב, לעמוד על החלטותינו וכן לנהל הליך ציבורי כנדרש. כן דיברו 3 חברים מעין העמק, שניים מיקנעם מושבה, אחד מיקנעם עילית ובסוף עוד שני חברי הזורע.

האווירה הייתה אוהדת וכמעט כולם דיברו על הצורך לשמר את כל השטחים של המרחב הביוספרי ולמעשה, להילחם ברצונה של יקנעם להתרחב לכיוון שטחי המועצה האזורית.

עמדתנו, כפי שהבענו אותה, היא כי אחד מתפקידינו כאן, הוא לסייע לשמר ולטפח את המרחב הכפרי והביוספרי. אנו מאמינים שניתן בהחלט להגדיל את יקנעם לצד מטרה זו. תנאי הכרחי לשימור וטיפוח, הוא היכולת לשמור על המרחב ולהגן עליו מפני כוונות 'להלבישו בטון ומלט'. יש לכך תמיכה גדולה ורחבה לא רק במועצה, אלא גם ביקנעם עילית ובכל הארץ. אנו מבקשים מראש המועצה, להוביל את הערעור וההתנגדות בתבונה ונחישות. אנו משוכנעים שקשה

לעמוד מול ראש העיר וגופי התכנון, אבל קושי לא מרפה את ידינו... חשוב להבין, אנחנו לא נגד, אלא בעד. בעד שטחים פתוחים לתועלת והנאת כלל הציבור. בעד לאפשר ליקנעם להתפתח, אך לא על חשבון שטחי המרחב הביוספרי, על ייחודו האקולוגי. בעד לאפשר לתושבי יקנעם לנשום

איטי ומבוקר יותר, ואף הצליחה למנוע את התוכנית המורחבת. בשלב זה פנתה יוקנעם לתוכנית מצומצמת יותר, אך כזו שפוגעת אנושות בשטחים החקלאיים של אליקים ועין העמק ולמעשה, 'כולאת' את הכביש המוליך מצומת אליקים ליישובי ההר.

במאמץ מרוכז עם היישובים, הצליחה המועצה להסיר גם חלופה זו מסדר היום, ולכן במהלך השנה האחרונה, פנו גופי התכנון ויוקנעם בדרישה לשטחים חלופיים באזור עמק השלום. שתי הרשויות וגורמי התכנון ניהלו מו"מ בנושא, בחנו במשותף חלופות שונות, ביניהן גם חלופת עמק השלום. יקנעם תבעה כמובן תוכנית נרחבת, המגיעה עד חניון החרובים ומורדות עמק השלום, והמועצה הציעה חלופה מצומצמת יותר, כפי שניתן לראות במפה. עמדת ראש המועצה הייתה, שחלופה זו היא בבחינת 'הרע במיעוטו' וכי אין אפשרות להעמיד חלופה בה המועצה מסרבת להעביר שטחים ליקנעם, כי במצב כזה פשוט ייקחו למועצה שטחים.

למרות שקיים במועצה חוק עזר, המחייב את שיתוף הציבור בנושאים כגון גבולות ושטחי המועצה, דיון כזה לא התקיים. בהזורע ויישובים נוספים לא עודכנו על כך ואף חברי המליאה לא ידעו על כך דבר. רק גורמים בודדים במועצה ידעו על התוכנית, אשר החלה להתקדם מול מוסדות התכנון וועדת הגבולות של משרד הפנים (נקראת גם ועדה גיאוגרפית ובסמכותה להמליץ על תוכניות, לאישור שר הפנים – אריה דרעי). בחודש יוני דנה מליאת המועצה בהמלצת ראש המועצה ואישרה את חלופת עמק השלום, לקראת הדיון בוועדת הגבולות של משרד הפנים.

לשמחתנו, העניין נודע לנו כ-10 ימים לפני הדיון המכריע בוועדת הגבולות. בהתייעצות דחופה, הוחלט בהזורע להגיש ערעור למליאת המועצה, ובפועל לכנס מליאת חירום ולדרוש הצבעה מחודשת, כאשר הכוונה לאחד את כל המועצה להתנגדות גורפת להעברת שטחים נוספים ליקנעם. לא השטחים המוצעים כעת ולא אחרים.

הפגנת תמיכה בערעור, לפני ישיבת מליאת המועצה, ביום א' השבוע. צילום: זיוה כהן

שלנו להגן, לשמר ולטפח את המרחב הביוספרי, למען המגוון האקולוגי, הצמחייה, חיות הבר ומשמעויות רבות נוספות.

כעת יש לרכז את הכוחות בשכנוע כל היישובים ונציגיהם, לתמוך בעמדת הזורע, לקראת דיון מליאה נוסף, בו תתקבל החלטה בנוגע לעמדת המועצה. מה יהיו מהלכינו לאחר שהערעור יתקבל ונזכה לתמיכה המליאה – על כך בפעם הבאה. ■

מרחבים ולא להיתקע בפקקים. בעד הידברות בין שכנים המכירים את הגבולות, היכולות, הייחוד והמגבלות של כל רשות. בעד עמידה על ערכים ועקרונות. זהו חלק מה'אני מאמין' שלנו וחלק מהמורשת שנרצה להשאיר אחרינו.

צריכה להיות אמירה חד ערכית, חד משמעית וברורה – יקנעם לא תתרחב לשטחי המועצה האזורית והמרחב הביוספרי. נשמח לראות בצמיחת העיר, אך היא תעשה זאת לא על חשבון, אלא לצד המועצה. זו המשמרת

עדכונים מהנעשה בקיבוץ

עדכוני תרבות / איריס רפאלי

לא ישברו אותנו, אפילו לא הקורונה...

ההצגה של המועצה 'שקרים על גלגלים' – על פי שלושה סיפורים מאת אתגר קרת, בבימוי של **דניס שמע**, הפקה של **איריס הורן** ובהשתתפות **רן סולומון** – הייתה הצלחה גדולה. מוזים לכם על חוויה כל כך מרעננת בימים אלו.

'**חצאית כאן קודקוד**' – שני צברי, חן לוגסי ועדי דרורי שרו ממיטב שירי הלהקות הצבאיות, וגם 'ממיטב רפרטואר' הלוחמים בשטח. בין לבין סיפרו מה מרגישה חיילת עם המון אמביציה, מול הגבריות המצו'איסטית, כפי שהן חוו ושמעו. לאחר המופע השחקניות סיפרו לקהל על הרעיון, הדרך והאמונה שלהן, וגם ענו לשאלות של הקהל. המוטו שעומד מאחורי המופע הינו שלמילים והמנגינות יש כוח להשפיע על התודעה, ועד כמה הנושא חשוב וצריך לדבר, להעלות את המודעות, ולהילחם בתופעות שליליות שנובעות מכך.

תודה גדולה ל**טלי וייס ואורית ברקאי** מצוות המוזאון, שאפשרו לי לארח את צוות המופע במוזאון. **למור בקיש** על סידור הכיסאות, ולכל אלה שהגיעו, היו שותפים וגם עזרו בחיסול הכיסאות.

הכנת ברכות לחג – את המיזם לחלק לחברים ערכות להכנת ברכות, יזמתי עם חברות צוות ראש השנה: **רוני נחניאס, שני פלד, ורד שני, דפנה שרגאי וראומה ריילינגר**. תכננתי לארוז את הערכות עם ילדי המרחב הבוגר והנעורים... אך לצערי הם נכנסו לבידוד. פניתי בקבוצת צעירי הזורע לעזרה באריזות. לשמחתי, תוך 5 דקות הגיעו **אראלה ואשל, גבי שחורי, שירה שפייר ואור רפאלי** – המון תודות לכם על ההיענות, הרצון והעזרה.

היו לנו תוכניות רבות ומגוונות, אך בשל הסגר הן לא יצאו לפועל, ככל הנראה. בכל זאת ננסה, עד כמה שאפשר, להנעים את זמנכם, עם מה שכן ניתן.

מלבד המסכות הרב פעמיות, העציצים שהוכנו ונתרמו ע"י השושנות והשי לחג, **ראומה** הכינה את סרט '4 עונות' המפורסם, במתכונת ארוכה יותר הפעם, כדי שכולנו נראה ונתרשם מה עבר עלינו בשנה האחרונה, ועד כמה אנו קהילה חזקה ותומכת ברגעי המשבר של הקורונה, שלצערנו עדיין פה.

לגבי שאר החגים – כיפור וסוכות, אנחנו זורמים עם המצב ונעדכן בהמשך.

■ חג שמח ושבת שלום!

שקרים על גלגלים

חצאית כאן קודקוד

מאגר 9 נמשכת במלוא המרץ. במחלקת הקוי: עונת ההטלות לשנת 2021 בשיאה. ממשיכים במיוני הדגים הבינוניים/גדולים המיועדים לגידול, עפ"י תוכנית הייצור. שנה טובה ובריאות לכל בית הזורע!

שנהיה לראש
ואל לזנב!

תודה לכל מי שהשתתף ועדכן: רוני זינגר, עופר נוימרק ויניב סלע.

מה העניינים כאמ"ע"ם? נשתלו עוד 20 דונם אבוקדו לפני חודש, וביחד עם מה שנשתל בשנה שעברה, יש לנו כבר 40 דונם אבוקדו.

מה עושים בפרדסים? לצערנו הרב, אנו נפרדים מקלמנטינת אור, לאחר שנתיים רצופות שחמסין חודש מאי מפיל את כל החנטים ופשוט לא משאיר כמעט פרי על העצים. הפומלית ממש לפני קטיף, נראית טוב ומקווים שיהיה טוב. שנה טובה לחקלאות!

הרפת משתפת: גל החום של שלושת השבועות האחרונים היה קשה מאוד עבור הפרות, עם ירידה הדרגתית אך משמעותית בחלב. עכשיו מתחילים להתאושש. שנה טובה מהרפת!

מה קורה באדגה? הביקוש הגבוה ממשיך בתקופה האחרונה. אנו עושים את מרב המאמצים לספק לכל הלקוחות, למרות הקושי בתחום התעופה. במחלקת דגי הזהב: הסתיימה עונת ההטלות לשנת 2021, ופריקת

ענייני השעה א'

מכה... מכה... / משה כהן

למוחרת ניקו את ההרס, סידרו מה שניתן וחזרנו לשגרה. האם מישהו לקח אחריות, או כרגיל – לכישלון אין אבא? אולי יש מקום לוועדת בדיקה פנימית שלנו, לדעת היכן טעינו ומה צריך לתקן.

חברי הקיבוץ רשאים לקבל תשובות לשאלות רבות. יש לנו אחריות על נכס יקר ערך, רגשי וכספי, שהופקד בידינו בנסיבות טרגיות, ואנחנו כשלנו בשמירה עליו, על הנכס התרבותי היקר ביותר שלנו.

אנחנו חייבים לדעת – כיצד ולמה זה קרה? אנחנו חייבים תשובות לחברים הותיקים, שהביאו והקימו את האוצר הזה. אם הנושא מטופל פנימית, ואני מקווה שכך, רצוי מאד ליידע את הציבור, ולו ברמז. האם יינקטו צעדים כדי שהמקרה לא יישנה?

■ לשנה הבאה יותר טובה

נ.ב. ובמעבר חד, מאד הצטערתי לקרוא שאילת ראטס מסיימת לערוך את 'בשער', חבל מאד. אילת ערכה עיתונים בטוב טעם, מעניינים ויפים. בכישרון רב נתנה ביטוי לדעות והביאה ידיעות מעניינות מהנעשה בקיבוץ. ועל כך אני מבקש להודות לה. בתודה ובהערכה.

מאז פורסמה הידיעה המזעזעת בדבר הפריצה, הגניבה וההרס בבית וילפריד, אני מתהלך במחשבות קשות ובמצב רוח קשה. אני המום ומנסה לסדר בראשי את מחשבות הכעס והזעם, המופנות לכתובות שונות...

עולה במוחי הפתגם "לא העכבר גנב אלא החור גנב"... פירושו הפשוט אומר, היה שם חור שאפשר את הגנבה השפלה. ארחיב: מישהו או מישהם היו צריכים לחשוב, לתת את הדעת על האפשרות הזאת של פריצה ולא עשו שיעורי בית. מישהו או מי שהם לא תיפקדו נכון. סידורי הביטחון היו רשלניים, בהחלט בלתי מספקים. אסור היה לדבר כזה לקרות. מתי לאחרונה התקינו את סידורי הביטחון? מי היה אחראי להם? היו דלתות פלדה? מנגנוני אזעקה מקושרים לבית פרטי של מי מעובדי המקום? ועוד שאלות רבות. על פי התוצאות, הייתה כאן הזנחה, אלא אם יוכח אחרת.

אני מצטער אם מישהו ירגיש אשם, אבל צריך להיות ברור, שהמערכת לא תפקדה כראוי למנוע את שקרה.

הקהילה הוציאה הודעה בנושא ועוד הבנו שהמשטרה מטפלת וחוקרת, אבל לדעתי הצנועה, זה לא מספיק.

המשך הדיון הציבורי על שינוי תקנון הקיבוץ / שמעון שתיל

הדיון שגם בחוקת הקיבוץ תהיה התייחסות לעקרונות ותוכן אידאי.

ואכן, יש סעיף כזה בתקנון, סעיף 6, ולסעיף זה מוקדש המאמר, כי מסעיף זה נמחקו, לפי הצעת עורכי הדיון, המשפטים הבאים, המתייחסים למהותו ומטרות חייו של קיבוץ הזורע:

"מקום התיישבותם ומגוריהם הקבועים של חברי הקיבוץ והתלויים בהם בלבד"; "לטפח רעות ואחוזה בין חברי הקיבוץ"; "לחנך את ילדיהם של חברי הקיבוץ, לטפח ולהעלות את רמת חינוכם והשכלתם, לחנכם להמשך חייהם בקיבוץ בנושאי ייעוד הקיבוץ, לדאוג להכשרתם וקליטתם כחברים בקיבוץ"; "למלא משימות המבצרות את מעמדה, כלכלתה וביטחונה של מדינת ישראל"; "לקלוט עולים ומתיישבים חדשים"; "לקלוט ולחנך לחיי קיבוץ נוער עולה ונוער ישראלי"...

יסביר לי בבקשה עורך הדיון הנכבד, מה הרע, הלא רצוי במשפטים אלה? האם אנחנו באמת רוצים שהזורע תהיה מקום מושבו של כל דכפין, גם אם הוא לא שייך לכאן? האם אנחנו לא רוצים לטפח רעות ואחוזה בין חברי הקיבוץ? האם אנחנו לא רוצים לחנך את ילדינו לכך שיבחרו את הזורע כמקום חייהם? אולי לא כל אחד יעשה זאת וברכתי נתונה לכולם, אך האם אין הישארותם כאן מטרה רצויה? האם אנחנו לא רוצים/מוכנים לקלוט "עולים ומתיישבים חדשים" לקיבוץ ובאמת לסגור את עצמנו מכל קליטה מבחוץ? הרי יש לנו החלטה ש-10% מכל הנקלטים יהיו מחוץ לקיבוץ. זה לא רצוי? האם וויתרנו, לעולמי עד, על רצוננו לחנך נוער עולה ונוער ישראלי?

אני מוכן להניח שלא רשעות הדריכה את עורכי הדיון במחקם משפטים אלה, אלא שיטת 'העתק-הדבק' מתקנוני קיבוצים מופרטים אחרים, שיטה שהתרעתי עליה כבר במבוא למאמרי זה.

יתכן שחלק מסעיפים אלה התיישנו ואבד עליהם הכלח, בעיני חלק מהציבור. אך גם במקרה זה, מן הראוי שיתקיים דיון לגבי כל משפט ומשפט ונחליט מה נשאר רלוונטי, על מה אנחנו רוצים לשמור ועל מה נוותר כי זה כבר לא מעניין אותנו – על החינוך לקיבוץ? על טיפוח אחווה ורעות? על שמירת אופציה לקליטת נוער? ועוד.

אני אישית, מציע לקיבוץ לכלול את כל המשפטים האלה גם בתקנון החדש.

■ להתראות בדיון על סעיף 104

* את המבוא למאמר כתבתי באתר הקיבוץ וכל המעוניין יכול לגשת ולקרוא. את מאמר המשך הזה אני מפרסם גם כאן ב'בשער' וגם באתר.

* תודה לדלית שהגיבה באתר לגבי סעיף 118. אגיע לנקודה זו במאמר אחר.

וכעת לעניין: במאמר זה אני מתייחס לסעיף 6, שדן במטרות הרעיוניות של הקיבוץ.

בהצעת עורכי הדיון נמחקו הרבה עקרונות בטענה ש"התקנון הוא מסמך משפטי". לעומתם אני טוען, כי כל חוקה (ובידוע תקנון הקיבוץ הוא חוקת הקיבוץ) מתייחסת גם לתוכן הרעיוני, אידאי של הציבור שזאת חוקתו. למשל, חוקת ארה"ב מתחילה כך (בעברית הדלה שלי): "אנו האזרחים [התכנסנו כאן כדי] לבסס צדק, להבטיח את שלום הציבור, לקדם את רווחת הכלל ולהבטיח את הברכות הנובעות מהחרות..." (האם חוקת ארה"ב היא לא "מסמך משפטי"?)

בחוקת צרפת מופיע השילוש הידוע "חופש! שוויון! אחווה!", כערכי היסוד של הרפובליקה. כך גם בחוקות רבות אחרות, שלא אלאה אתכם בציטוטים מהן. לכן, מן

עדכון מצוות מלה"מ

אנו צוות מלה"מ (ממונים למניעת הטרדות מיניות). מי שלא מכיר: אסף נוי, עינת שטרית ומעין אופק.

אנו רוצים להתייחס לתקופת הבידוד, אשר מעלה אתגרים חדשים והתמודדויות לא פשוטות, עבור ילדיכם ועבורכם כהורים. תקופה בה הנייד והרשתות החברתיות מסייעים בשמירת קשר עם משפחה, חברים ועם החברה בכלל. פתרון טוב להתמודד עם הבידוד, אך טומן בקרבו גם סיכונים.

סביר כי שעות השימוש בנייד עולות באופן משמעותי לאורך תקופת הבידוד, וכך גם הסכנות והסיכון הקיימים ברשת. לכן חשוב לנו להעלות נושא זה בפניכם.

לאחרונה הועברו לילדיכם, על ידי מערכת החינוך, שני פוסטרים: [חוק הסרטונים וגלישה בטוחה](#). אנו מקווים שהם יתנו מענה גם עבורכם ויסייעו לכם בשיח עם ילדיכם.

אם נתקלתם בהתנהלות חשודה ברחבי הרשת, או חוויתם חוויה לא נעימה בהקשר זה, אנו זמינים לשיתוף והתייעצות עבורכם.

■ כאן בשביל כולנו, צוות מלה"מ

'חרפה' מאת ג'ון מקסוול קוטזי / טליה גולדמן כלב

פטרס, איכר שחור שמניעו מעורפלים וחשודים. לורי מנסה למצוא את מקומו בסביבה החדשה, אבל אחר-צוהריים אחד של אלימות משנה את חייו וחיי בתו. הבת נאנסת על ידי שלושה גברים ואם לא די בכך, הוא אט אט מגלה כי בעצם לא רק שהם לא יבואו על עונשם, היא אף משלמת מחיר היסטורי, כאישה לבנה באפריקה, ודי ברור שגם על החווה ישתלטו לה, בסופו של דבר.

קוטזי מצייר תמונה מחרידה ומייאשת של דרום אפריקה החדשה, אבל הספר חורג בהרבה מגבולות המקום, וכך אי אפשר להתנחם ש"זה קורה רק שם". אי אפשר שלא לחשוב על מחירים שמשלמים הדורות הבאים על עוולות היסטוריות, שממשיכות ומחלחלות את עבירותן הלאה, מדור לדור.

בעקבות 'חרפה' היה קוטזי לסופר היחיד שזכה פעמיים בפרס בוקר היוקרתי: בפעם הראשונה הוענק לו הפרס על "חייו וזמניו של מיכאל ק" (1983). ארבע שנים לאחר פרסום 'חרפה', זכה מחברו בפרס נובל לספרות. הרומן עובד לסרט אוסטרלי בשנת 2007.

■ שנה טובה, בריאה, שמחה ומלאת תקווה לכולם

הוצאת עם עובד, 2000

כשפרנץ קפקא היה בן 22 הוא כתב כך: "בכלל, לדעתי צריך לקרוא רק ספרים שצורבים ודוקרים. אם הספר שאנו קוראים איננו מעורר אותנו כמהלומה הניחתת על הראש, למה לקרוא אותו? כדי שיגרום לנו אושר, כפי שאתה כותב? אלוהים אדירים, הרי היינו מאושרים גם לולא היו לנו ספרים... אבל אנחנו זקוקים לספרים הפועלים עלינו כמו אסון, המכאיבים לנו כמו מותו של מישהו שאנו אוהבים אותו יותר מאשר את עצמנו, ספרים המעוררים בנו תחושה שגורשנו אל היער, הרחק מנוכחות אדם, כמו התאבדות..." (פרנץ קפקא, מכתבים, 27 בינואר 1904).

אני לא בטוחה שאני מסכימה עם קפקא, ספר יכול להרחיב את ליבנו, לשחרר איזה פלונטר פנימי, לרגש, לגרום לנו הנאה, תובנה. לא חייבים לעמוד מול מציאות קשה מנשוא כל פעם כשקוראים ספר. לא תמיד רוצים לשנות עולם כשקוראים ספר.

אולם נראה שהספר מתאים לימים אלה, בה מדינתנו מתנודדת כספינה אבודה ומתפרקת, לחשבון נפש אישי וקולקטיבי. 'חרפה' של קוטזי בהחלט פעל עליי כמו אסון. עודי מזועזעת ממנו. זה מסוג הספרים שאני לרוב מבקשת להימנע מהם, כי הם הופכים את הבטן במראות שלא עוזבים, אבל הקריאה בו הייתה קלה וכנה ונשאבתי פנימה (כנראה לא בכדי הכותב זכה בנובל).

אריאנה מלמד טענה בביקורתה על הספר, שהתרגום הנכון יותר לשם הספר הוא 'קלון', שכן 'חרפה' היא רגש שאדם יכול לחוש בינו לבינו, ואילו 'קלון' מוטבע בו מבחוץ, בצדק או שלא בצדק. בכל מקרה, "Disgrace", שמו האנגלי של הספר, נושא קונוטציות גם מעולם התאולוגיה: "the fall from grace" הוא החטא הקדמון.

בחלק הראשון מסופר על הקלון האישי של פרופסור דיוויד לורי, גרוש בן חמישים ושתיים, המאבד את משרתו באוניברסיטה בקייפטאון בשל פרשיית אהבים עם סטודנטית. הכתיבה קלה, מפלחת בכנותה, שואבת את הקורא לסיפור, הגיבור לא מאבד את אמון הקורא, למרות מעשיו המפוקפקים בהחלט.

בחלק השני של הסיפור, יריעת הקלון או החרפה מתרחבת והיא סיפורה של דרום אפריקה. לורי מבקש לו מפלט מפני השערורייה אצל בתו, לוסי, שחיה לבדה בחווה הנידחת שלה ומעבדת אותה בעזרת שכנה,

צבעי האסלאם בחצי האי ערב – חלק א' / גד רובין

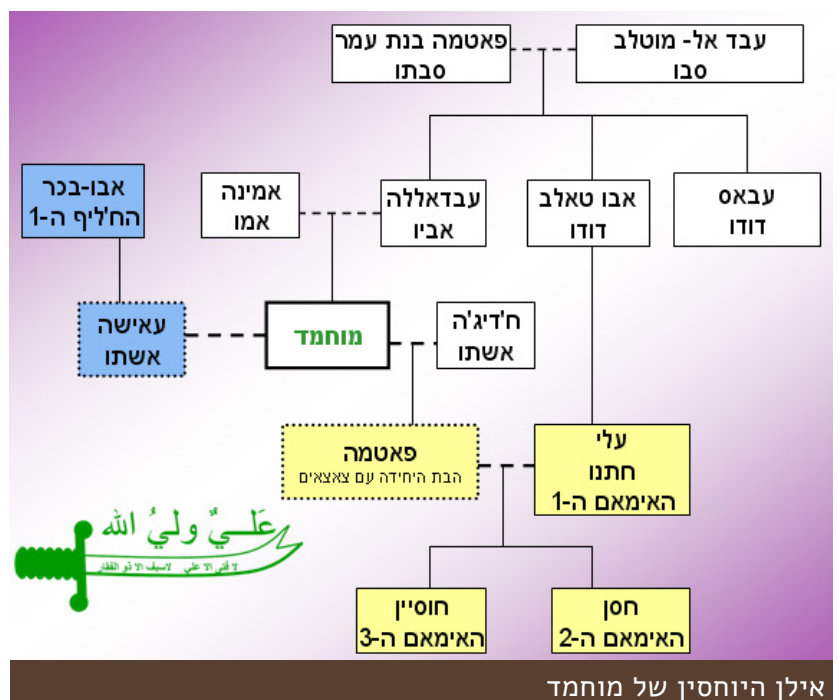
א. מוחמד: נא להכיר, נולדתי בשנת 570* במכה שבחבל ח'ג'אז בחצי האי ערב, לאבי עבדאללה מטלב, ממשפחת האשם משבט קורייש – משפחת סוחרים מצליחה. משפחתנו מצאצאי שושלת ישמעאל, בן הנביא אברהם, צאצא של נוח והאדם הראשון. אימי, אמינה בנת והב, גם היא משבט קורייש. אבי נפטר לפני שנולדתי (צריך לציין, יש מסורות שונות לביוגרפיה של מוחמד, אשתדל להיצמד למקובלת ביותר) ואמי מתה עלי כשהייתי ילד בן 6. גדלתי בתחילה כילד יתום בבית סבי עבד-אל-מטלב ולאחר מכן בבית דודי, אחי אבי, אבו טאלב (פרט חשוב להמשך). השתלבתי בעסקי המסחר של משפחתי ובגיל 25 נישאתי לאישתי הראשונה – ח'דיג'ה, אותה מאוד כיבדתי ואהבתי. היא הייתה סוחרת מצליחה, מבוגרת – בת ארבעים (יש מסורת שמספרת שהייתה אלמנה. מוטיב שחוזר בנשותיו המאוחרות, שנשא אחרי מות ח'דיג'ה). נולדה לנו בת, פאטמה, אותה אהבתי והעדפתי מכל צאצאיי המאוחרים יותר מנשותיי האחרות. חיתנתי את פאטמה האהובה עם עלי, בנו של דודי אבו טאלב, אשר בביתו גדלתי (מסובך? כאלה החיים. כאן מתחיל הסיבוך ואי ההסכמה ליורשו/ מחליפו של מוחמד). פאטמה, בת, ילדה לי שני נכדים: חסן וחסיין, אותם מאוד אהבתי, ועוד בנות. בשנת 620, בגיל 50, רק לאחר מות אישתי האהובה ח'דיג'ה, התחתנתי עם נשים נוספות. באותה שנה התארסתי עם עאישה, בתו של חברי הטוב ושותפי לדרך, אבו בַּכְר, שליווה אותי במאבקי ומסעותיי להנחלת התורה שלי לעם הערבי. אבו בכר מוכר כמאמין השני שלי (אחרי אישתי האהובה ח'דיג'ה, שהיתה ראשונת המאמינים שלי, כשותפה לחזיונות הנבואה שלי). לימים, אחרי מותי, נעשה אבו בכר לח'ליף הראשון. עאישה הייתה אישתי השנייה, האהובה עליי אחרי ח'דיג'ה. היא נלוותה אלי במסעותיי והייתה שותפה לחזיונותיי, כמו אשתי הראשונה. בקיץ 632 חליתי ונפחתי את נשמתי בזרועותיה, בחדרה שבביתנו, בעיר מדינה, ושם גם נקברתי. לפני מותי השארתי הוראה, לפיה מי שימשיך את מנהיגותי, ייתמנה בהתייעצות בין מאמיניי (סורת אלשורא, פסוק 38).

ב. אחרי מותי עאישה דאגה שאביה אבו בכר, שכונה 'הצדיק', ייבחר להיות ממלא מקומי והיה לח'ליף הראשון של האסלאם

בעת האחרונה, בעקבות הידוק היחסים עם א.א.ע. (איחוד האמירויות הערביות) אנחנו מעלים שמות של מדינות מוסלמיות בחצי האי ערב בנשימה אחת, בלי לשים לב שבכל אחת מהן, למרות שהן מוסלמיות, יש גוון אסלאמי אחר. להזכיר את א.א.ע. בנשימה אחת עם קטאר או אחרות, כאילו גם הן עומדות בתור לעשות שלום עם ישראל, זה אי דיוק, בלשון המעטה. לכל אחת צבע ותרבות מוסלמית שונה, ולכל אחת מניעים פוליטיים שונים.

אני רוצה להבהיר, מדינות המפרץ – א.א.ע., קטאר ובחריין משתפות פעולה עם ישראל 'מתחת לשולחן' כבר זמן רב, כל אחת בדרכה. ישראלים טסים ועוברים בנמלי התעופה שלהן בדרכון ישראלי, מניסיוני, כבר יותר מ-20 שנים. אנשי עסקים ישראלים כבר מצאו מזה זמן רב את הדרך לעשות עסקים עם מדינות אלה, באופן לא רשמי. כך שלאפשר מכירת מטוסי חמקן (עסקה שטובה מאוד לאמריקאים) בתמורה להעלאת היחסים הקיימים ממילא 'על השולחן', זו לא מהפכה או הצלחה קולוסלית. ברור שישראל תרוויח מהמצב החדש, אבל זאת לא המצאת הגלגל.

כדי להבין את המערך הפוליטי, בכל אחת ממדינות חצי האי ערב ומדינות המפרץ, צריך להבין מעט בריבוי זרמי האסלאם במדינות אלה. בשורות הבאות אנסה להבהיר את ההבדלים, שהם לפעמים קטנים עבורנו, אנשי המערב, אך מהותיים מאוד לכל אומה באזור המדובר.

אילן היוחסין של מוחמד

* התאריכים במאמר – לפי הלוח הכללי (הגרגוריאני)

(מודל לפיו החכם והמתאים יתמנה לח'ליף). *בן דודי עלי, בעלה של בתי האהובה פאטמה, טוען שמיניתיות אותו לממשיכי, לפי דבריו: "מי שאני מולא שלו, אז עלי הוא גם מולא שלו."* (כאן נחלקים הסונים והשיעים בפרשנות של המילה 'מולא' Mawla. לפי השיעים – 'אדון', לפי הסונים 'חבר'). על כן דרש עלי להיות מחליפי (לפי שיטת הורשה משפחתית).

מאז ועד היום נלחמים הסונים והשיעים אחד בשני, על רקע המחלוקת מי הוא ממשיכו הלגיטימי עלי אדמות.

ג. הח'ליפים הראשונים (המוארים): כפי שהזכרתי קודם, עם מותו של מוחמד בחרו תלמידיו/מלווי את חתנו, אבו בכר 'הצדיק', להיות ממלא מקומו - **הח'ליפה הראשון**. כעבור שנתיים, לפני מותו, מינה אבו בכר את עומר בן אלח'טאב כח'ליפה השני. עומר הרחיב וייסד את האימפריה המוסלמית, ובין היתר גם השתלט על ירושלים (מסגד עומר קרוי על שמו). לאחר 10 שנות שלטונו הוא נרצח ע"י לוחם פרסי-סאסאני בשעה שהתפלל. הוא נקבר בעיר מדינה, ליד קבר אבו בכר ומוחמד. מועצה שמינה לפני מותו, בחרה את עות'מאן בן עפאן משבט אומיה, שהיה שבט מתחרה לשבט האשם (משפחתו של מוחמד) לח'ליף השלישי. הוא שלט 12 שנים. במחצית השנייה של כהונתו הסתאב והושחת ולבסוף נרצח. וכאן מהפך! עלי, בן דודו וחתנו של מוחמד (שהוזכר בתולדות חייו של מוחמד), שטען לירושה מיד אחרי מות מוחמד, מתמנה לח'ליף הרביעי.

ד. פלגים ופילוגים בעולם המוסלמי. להגיד את האמת, נושא מסובך. אנסה להציג את הפלגים העיקריים ואלה שנוגעים לנושא 'צבעי האיסלם בחצי האי ערב'.

1. הסונים: הזרם המרכזי, האורתודוקסי, הגדול ביותר באסלאם (כמעט 90%). מכירים בארבע אסכולות (מד'הב) בין הסונים השונים, במידת ההיצמדות לשריעה (החוקה). הסונים מאמינים בהעברת הח'ליפות ע"י

מינוי של מועצה (עד שהעות'מאנים, בראשות הסולטן סלים הראשון, השתלטו על הח'ליפות והיא עברה בירושה בין הסולטנים). מי שחיסל את מוסד הח'ליפות היה המהפכן אטאטורק ב-1922, עם הפיכת טורקיה לדמוקרטיה.

2. השיעים: לאחר רציחתו של עות'מאן (הח'ליף השלישי) התמנה עלי, חתנו ובן דודו של מוחמד, לח'ליף הרביעי. כך חזרה הנהגת האסלאם ליורשיו של מוחמד. עלי נחשב ע"י השיעים כ'אימאם הראשון' (ממשיך דרכו של מוחמד). עלי נרצח בשנת 661 ע"י אחד מקבוצת הח'וארג', שמרדו נגד סמכותו. ירש אותו בנו השני חוסיין (נכדו של מוחמד). ייסוד הזרם השיעי מיוחס לחוסיין, שהוא ומשפחתו נרצחו באכזריות בעיר כרבלא שבצ'יראק בשנת 680, ע"י צבא סוני. השיעים מהווים כ-11% מהמוסלמים וכ-90% מהם חיים באיראן. השיעים שמרו על שושלת האימאמים, בני משפחת מוחמד, עד האימאם ה-12. השיעים נחשבים לדתיים יותר, רגשניים ומשיחיים. יש הקבלות בין השיעים לחסידים (היהודים) בתרבות הדתית.

3. הח'וארג' (החורגים): זרם שפרש מהאסלאם המרכזי, מצבאו של עלי, עוד לפני ייסוד השיעה, בעקבות אי הסכמה פוליטית. הח'וארג'ים מחמירים מאוד באמונתם ולא הסתפקו בקיום חלקי של המצוות. לדידם, מוסלמי הוא המקיים את כל הקוראן. היהודים והנוצרים זכו מהם ליחס טוב מזה שניתן להם באסלאם האורתודוקסי. היום רוב קהילת הח'וארג', שהייתה נפוצה בעיקר במערב אפריקה, נכחדה. נותרה מדינה אחת שבה היא הדת השלטת – בסולטנות עומאן.

עד כאן חלק א' של המאמר. בהמשך, בחלק ב', נקשר את הפלגים והזרמים השונים למדינות חצי האי ערב שבמפרץ הפרסי. להתראות בחלק הבא. ■

ענייני השעה ג'

קנוסה / שמעון שתיל

והנה, מתברר כי לא אני צדקתי, אלא אלה מהצעירים שהתנגדו לכך. לא ברור מה היו הסיכויים בזמן הגשת ההצעה, אך ברור כשמש, בימי קורונה אלה, שאילו נכנסנו לשדה המיזמים הנדל"ניים בשיטת המשרדים המשותפים, היינו נוחלים מפלה ניצחת.

אתם, צעירי הקיבוץ, מנעתם מאתנו כישלון כלכלי צורב. צדקתם ואני טעיתי, ובחוכמה שלאחר מעשה – תודה. ■

לא נעים להודות בטעות, אך מה לעשות, האמת מחייבת. רבים (או אולי רק מעטים?) זוכרים את המחלוקת שחצתה את הקיבוץ בנושא שהעסיק אותנו מאוד בשנה האחרונה: מיזם הנדל"ן בשטח 'שלוש המשאלות'.

הייתי בין אלה שחייבו את המיזם. קיבלתי את התחשיבים שהוגשו לנו ע"י המומחים ולכן לחמתי בעד קבלת ההצעה בכל כוחי, בשיחות הקיבוץ, מעל דפי 'בשער' ובאתר.

במה נברך?

והרי ברכה לראש השנה תשנ"ג, מאת חנוך בארי. פורסם בבשער 6.10.1992 / צוות הארכיון

ברכה לראש השנה:

באו עושי החג ובקשו לברך בראש השנה.
אמרו למייסד הוותיק: "ברך את הקיבוץ".
אמר להם: "במה אברך"?
"הקיבוץ משתנה; החינוך המשותף - משפחתי,
קולקטיביות רעיונית - כבר לא איתי
הקיבוץ אמנם גדול - האמנם הוא שלי"?
באו עושי החג לכן הבכור (שערו כבר מזמן אינו שחור),
אמרו לו: "ברך את הקיבוץ".
אמר להם: "במה אברך"?
"היינו ממשיכים; עבדנו קשה בשדה, בחעסיה ובשירותים,
היום - אולפן, עולים, מתנדבים ו... שכירים,
צעירים מהעולם חוזרים - ישר למסלול הלימודים,
ואנחנו - אולי מתוסכלים"?
באו עושי החג אל הנכד הצעיר.
אמרו לו: "ברך את הקיבוץ"
אמר להם: "רק חזרתי מהצבא, מחו"ל, מהבלבול,
עכשיו - אני במסלול.
בעתיד בקיבוץ אולי אשתקע,
בינתיים רדו ממני, עוד נשתמע".
נבוכים, חזרו אל היסודות - לחברים, לקיבוץ.
פנו לחבר מהשורה ובקשו: "ברך, אתה היודע".
אמר חבר הקיבוץ: "לכל אחד - מילה אחת".
אמר הוותיק: - "עקרונות".
אמר הבן הבכור: - "יצירות".
אמר הנכד הצעיר: - "פתיחות".
הרי לכם ברכה לקיבוץ בראש השנה.
לכל בית הזורע,
לבנים ולחברים בצבא,
לחולים ולמחלימים,
לחברים בנכר ובבית,
שנה טובה ושלום!

חנוך בארי.

3

צילומים: ערב ראש השנה תשל"א (1970)

קטע 36: השיבה לגן עדן (החצי השני של הכרבולת, בואכה נחל עפרן)

'סובב מכתש', שמתחיל ונגמר בעיירה **ירוחם**. לראות ולא להאמין: יש אנשים משוגעים יותר מאיתנו! אנחנו לפחות הולכים בזהירות...

אחרי שתי הפסקות קפה ושתי הפסקות תה (מוגזם! אבל אי אפשר שלא...), כשהשמש עוזבת את מרכז השמיים, מחליט שביל ישראל שזה הזמן הנכון לומר שלום לגן עדן, ונוטש את המצוק שמעל המכתש, בכיוון דרום אל **נחל עפרן**. לא מדויק לומר שאנחנו נוטשים את גן עדן, כי **נחל עפרן** הוא נחל קסום, יש כזה רק אחד בעולם. סדרה של גבים מלאים מים, וביניהם פזורים בולבוסים מקסימים, שזורים במאובנים מרהיבי עין, כולל מאובן מדהים של קיפודים (את המאובן הנדיר הזה לא מצאנו במקרה. מפת האתר 'עמוד ענן' הכינה אותנו לקראתו בסימון מדויק). באמצע נחל עפרן – מפל בלתי עביר ובלתי מתוכנן מראש (בלת"מ). השביל מפתיע אותנו ובמקום לרדת, מחליט לעקוף את המפל במעלה ארוך, ואחריו ירידה תלולה מאד ואיטית, בחזרה לנחל (תשאלו את גיל. ספק אם לפרויקט מאייר היו ירידות כאלה בגדוד הראשון של הפלמ"ח!). לוח הזמנים משתבש מעט, וכשמגיעים לסוף הירידה, הכוח עובר להליכה מהירה, ספק ריצה, כדי לא לאחר את שעת המפגש עם רכב ה-4X4 של ידידנו מהשוה"צ צבי, **בחניון הלילה נחל מדור**. כה מיהרנו, עד שבקושי יכולנו לראות את הר החרוט המרשים, שהתנשא מצפוננו, ושמו בישראל: **גבעת מדור**. אבל סוף טוב הכול טוב! שפייר ואלי קטן, שבקטע האחרון מהווים את הסיירת של כוח השביליסטים, מגיעים לחניון הלילה באיחור של 10 דקות בלבד, וידידנו צבי מקפיץ את הכוח בחזרה מגן עדן אל סלע המציאות: **מפעל אורון**, בו מחכים רכבינו, שלוקחים את הכוח תוך 3 שעות בחזרה לקיבוץ הזורע. **הערה**: שביליסטים צעירים עושים את הקטעים 35-36 במכה אחת, אבל הם לא קראו את בראשית פרק ג'. בגן עדן אסור לרוץ!

■ בשם השביליסטים – ניר רענן

הירידה שיורד כוח השביליסטים מהכרבולת של המכתש הגדול (לקראת סופו של קטע 35), מזכירה מאוד את בראשית פרק ג' פסוק כ"ג – גירושם מגן העדן של אדם, חווה והנחש. אבל בניגוד למתואר בתנ"ך, שם הגירוש הוא בלתי הפיך, ללא זכות שיבה, לכוח השביליסטים יש תמיד את האופציה לחזור לגן עדן. וזה בדיוק מה שקורה בקטע 36 של שביל ישראל. אחרי ארוחת ערב שבת טובה בחדר האוכל של **דוד בן גוריון**, ולינה נעימה בחדרי האירוח של ידידיו של שפייר **בקיבוץ שדה בוקר**, מקפיץ אותנו אחד מאותם יידידים, בשבת בבוקר, אל מסילת הרכבת **בבקעת אורון**. אם לדייק, אותו צבי מעבף המחשבים, הוא גם יידיים של **עמירם וייס, אמנון גיא ומאיה גיא**, מהנהגת 'השומר הצעיר' בתקופת מי זוכר. שעה אחת של עלייה נעימה **בנחל מדור**, ואנחנו מוצאים את עצמנו בחזרה בגן עדן, קרי, במרומי **הכרבולת** שמעל **המכתש הגדול**. האוויר נעתק שוב: בנקודת גובה (נ.ג.) 688 מ' מעל פני הים, תצפית כל כך יפה, שאין שום ברירה אלא להיתקע להרמת כוסיות קפה שחור של גיל. הקטע הבא של הר הכרבולת הוא הליכה לא קשה, אבל מפחידה משהו, על סכין צר של מצוק סלעי. צריך ללכת באלכסון ובהירות, ולא מומלץ לרוץ. רצוי לא ליפול כאן, אם אין עליך מצנח. אפשר לצנוח ימינה, לתוך המכתש הגדול, או שמאלה, לבקעת אורון. סליחה! אמרנו שמסוכן לרוץ כאן? כי לפתע מופיעה לקראתנו בריצה קבוצת של 15 עב"מים. מתברר שבין כל ימות השנה, נבחרה דווקא השבת הזאת למרוץ

משקיפים מהר כרבולת

על ההבדל בין תחזית לחזון ובין ציפיות לאמון

תמונת מציאות מסוימת (גם לגבי עצמם וגם לגבי העולם) ולא מאפשרים שום בחינה מחדש של תמונה זו. לא עובדות, לא הסברים ולא דעה מושכלת של אחרים יצליחו לערער את אשליות המציאות שלהם. ההבדל הוא שכאשר החזון שלנו נתקל בקשיי יישום, הוא דורש חשיבה מחדש והיערכות מחדש, בהתאם לעובדות והמציאות המהווים מחסום ליישום.

צמד אחר של מושגים מדגים מקרה דומה של 'מצי' מול רצוי' – ציפיות ואמון. קיימות שתי בעיות עיקריות עם ציפיות. הראשונה נובעת מה'עצבים' שתופסים על כביסה שנלכדת בתוך הציפה במכונת הכביסה, למרות שאנחנו נשבעים שהשקענו זמן בסגירת הכפתורים המעצבנים האלה!

הבעיה השנייה, היא האופן בו אנו מתייחסים לאחרים. כאשר אנו מפתחים ציפיות כלפי האחר (למשל ילדינו, בני זוגנו או עובדינו) ובעיקר כאשר אנו משדרים להם את הציפיות הללו כל הזמן, בהכרח מדי פעם הם לא יעמדו בהן. אז מתרחש מעגל הרסני של אכזבה שלנו מהם ופגיעה קשה בהרגשת הערך העצמי שלהם. כאשר אדם חווה אכזבה של אחרים ממנו, וכן של עצמו, במקרים נדירים הוא 'צומח' לשיפור עצמי, אך ברוב המקרים הוא יאבד את הדרייב והביטחון העצמי שלו והכי חשוב, את תחושת הערך העצמי שלו.

ומה יקרה אם נחליף את הציפיות באחר ב'אמון באחר' (וכמו כן גם ציפיות מעצמי באמון בעצמי)? רק טוב. אמון בונה כר של צמיחה בטוחה. אמון הוא כל כך אפקטיבי, שצריך לברר מדוע אנו לא משתמשים בו כל הזמן... אנו חוששים ליפול. אנו חוששים שהאמון שלנו יופר. לכך אני אומר, אל תדאגו, הוא אכן יופר! זה יקרה לפעמים. אבל במקרים אחרים ניתן לבטל אותו ולהפנות אותו למי שכן ניתן לתת בו אמון (למשל בפוליטיקה ובעבודה), ולפעמים ניתן לפתח אותו יחד, במערכת יחסים.

התנהלות נכונה תוביל למערכת של אמון הדדי והכי חשוב – כאשר זה עובד, זה עובד הכי טוב שיש! ואז, תישאר לנו רק הבעיה הנצחית חסרת הפתרון – בגדים שנכנסים לציפיות בכביסה...

■ שבת שלום ושנה טובה לכולם!

כאנשים חרדי שינויים, אנו עסוקים לא מעט בתחזיות לגבי העתיד הצפוי לנו. הן מהבחינה האישית והן מבחינת עתיד הארגון בו אנו עובדים, הקהילה בה אנו חיים והמדינה אליה אנו משתייכים. אנו נוטים לבצע תחזית על הצפוי בעתיד הקרוב, בעתיד הבינוני ובעתיד הרחוק, ונמשכים כמו פרפר אל האור, למיני 'תחזיות מקצועיות' המוצעות לנו השכם והערב. היות שהעתיד אינו ידוע ומושפע מאופייה הכאוטי של המציאות, רוב התחזיות הללו לא מתממשות, חלקן צודקות במקצת וחלקן הקטן יקלע (במקרה?) למה שיתרחש.

אבל יש גם אפשרות אחרת. ניתן להחליף את התחזית המפוקפקת ב'חזון'. אדם או ארגון שמגדיר לעצמו חזון לעתיד, יפעל בנחישות ובהתמדה כדי להגשים חזון זה ובמקרים רבים גם יצליח בכך! אפילו אם לא מצליחים להגשים חזון, עצם ההתנהלות מתוך חזון ברור ומתאים לתפיסה התועלתית, מעשית והמוסרית שלנו, מרחיק מאיתנו חרדות וממלא אותנו בשלווה, איזון ואמונה בדרכנו. אני עוד זוכר, למשל, את מיזם המחזור שלי בפלסטופיל שנתקל בהתנגדויות, ספקנות ובעיות רבות ("לא ניתן למחזר סוג כזה של פלסטיק"), אבל בשום שלב לא נתתי לכך לערער את החזון שלי. והתוצאות: פלסטופיל הפכה למובילה מרכזית במאגד המחזור, והיכולות והידע שנצבר עשויים בקרוב לערוך מהפכה בקנה מידה עולמי, בהקשר של מחזור אריזות רב שכבתיות מלומנטות.

אין להתבלבל בין 'חזון' ל'אשליית המציאות', בה לוקים סוג מסוים של אנשים (לדוגמה, טראמפ) שבונים להם

קרן אור מהפורר
קיבוץ רדום מתעורר
לצלילי שירת עמל,
סטודנט, שחיין או מתעמל

חיוך של פעוטות
מטפלת שלווה
תרה אחר אותות
של שקט, של תקווה...

לקשיש, למבודד
ניתן כתף, נושיט יד
מאחורי המסכה
ניצוצות של שמחה...

ואם אתה קצת לבד
הצטרף למצעד
של עשייה ועזרה
כן, השד לא נורא...

כי ביחד אפשר
להפוך את הזרע
למקום מאושר...
וכל המוסיף – גורע !!!

שנה טובה !!!

* השיר צורף לשי לחג שחולק לחברים

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

סיפורות

באחת הגרסאות על אודות הסירנות, מסופר על שלוש נערות שטיילו בשדה עם פְּרִסְפוֹנָה – בַּתה של דִּמְטָה, אלת התבואה. לפתע חטף הֶדֶס, אל השאול, את פְּרִסְפוֹנָה וירד עמה לארמונו במעבה האדמה. דִּמְטָה כעסה על שלוש הנערות שלא מנעו מאל השאול לחטוף את בַּתה והפכה אותן למפלצות, שראש אישה להן וגוף של ציפור בעלת טַפְרֵי מתכת.

הן שכנו באי שְׁרֵטוֹנִי בים, וכיחנו בקולות שירה נפלאים. מלחים שאוזנם קלטה את שירתן, שוב לא יכלו לשלוט בספינתם, בשעה שזו נסחפה על סלעי האי ונטרפה, וכך בא קיצם של המלחים.

במיתולוגיה ידועים שני מקרים בהם בני אדם נותרו בחיים למרות שנחשפו לשירתן. הראשון, צוות האֶרְגוֹנָאוֹטִים ששב מהמסע אל 'גִּיזַת הזהב', שרד את שירתן הודות לנגינתו המופלאה של אוֹרְפֵאוֹס, גדול הנגנים, שגבר בנגינתו על שירתן. המקרה השני הוא של אוֹדִיִּסְיָאוֹס, שבמסעו מְטְרֹיָה חזרה לביתו, חלף לידן. הוא אטם בדונג את אוזני מלחיו, בעוד מועד, וכבל עצמו לתורן הספינה – כפי שמתואר בציור כד החרס

שבתמונה. יש המשתמשים במילה **סִיְרָנָה** לתיאור אישה מפתה, קטלנית, מעין פָּאם פָּאטָאל. עם השנים עוֹדְנוּ תיאורי הסירנות, והן הפכו לנימפות ים נאות ושובות לב.

שנה טובה (עם שירה ללא סיכונים)

■ אהוד דור

אודיסיאוס והסירנות, ציור על בד חרס, המאה ה-5 לפנה"ס

איש ונבו לו

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם וקניכם ושוטריכם כל איש ישראל. טפכם נשיכם וגרה אשר בקרב מחנה מחטב עציף עד שאב מימיה." (דברים כ"ט, ט"ו)

משה עומד לסיים את נאומו ולהיפרד מעם ישראל. במשך ארבעים שנה היו בני ישראל אמורים להתגבש, מאוסף של שבטים לעם. זה לא כל כך קרה (השבטיות, בעצם, לא עוזבת אותנו עד היום). אך עתה, משה מדבר אל כו-לם: מראשי השבטים ועד אחרון הגרים. יותר מזה, משה מדבר אל הנוכחים וגם אל דור העתיד:

"כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום. כי אתם ידעתם את אשר לשכנו בארץ מצרים ואת אשר עברנו בקרב הגוים אשר עברתם." (דברים כ"ט, י"ד-ט"ו)

תמצית הזיכרון הלאומי: אנו עבדים שיצאנו לחירות, ועד קץ הדורות, נהיה מחויבים לחברה נטולת עבדות, המאמצת את הגרים והזרים...

ולאחר רשימה ארוכה ומייגעת של הוראות, הלכות,

ברכות וקללות, משה מרגיע את העם:

"לא בשמים הוא... ולא מעבר לים הוא... כי קרוב אליה הדבר מאד." (דברים ל', י"ב-י"ד)

ארגז הכלים הרוחני, שניתן לכם, עם ישראל, הוא בר שימוש, בר יישום. לא כל כך מסובך. השתמשו בו בתבונה, והיו ראויים להיחשב עם סגולה, יקירי האל.

ועתה, כשסיים משה את השיעור הארוך לעמו, הוא מתכוון לרדת מהבמה:

"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל. ויאמר אלהים בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא וה' אמר אלי לא תעבר את הירדן הנה." (דברים ל"א, א'-ב')

פתאום מתברר לבני ישראל, שהגיע זמנו של משה ללכת. משה היה להם יותר מנביא, ממנהיג, ממלך וממצביא. הוא היה להם אבא אוהב, המגן עליהם בשעות מצוקה ולא חוסך מהם את שבטו, בעיותות של חטאים ורפיון הרוח.

"וילך משה" – משה מוצא את עצמו לבד. כל כך לבד, עד שנאלץ ללכת אל מותו ללא ליווי כל שהוא. רק אלוהים נכח במותו של משה, ואף קבר אותו במו קדושתו:

"וימת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה'. ויקבר אתו בני בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את קברתו עד היום הנה." (דברים ל"ד, ה'-ו')

וברגע זה, אי אפשר שלא להידרש לשירה של רחל:

מנגד

קשוב הלב. האזן קשבת:

הבא? הַבּוֹא?

בְּכָל צִפְיָהּ

יֵשׁ עֶצֶב נְבוֹ.

זֶה מוֹל זֶה – הַחּוֹפִים הַשָּׁנִים

שֶׁל נַחַל אֶחָד.

צוֹר הַגְּזָרָה:

רְחוֹקִים לְעַד.

פָּרַשׁ בְּפִים. רָאָה מִנְגָד

שְׁמָה – אֵין בָּא,

אִישׁ וְנְבוֹ לוֹ

עַל אֶרֶץ רְבָה.

מבט אחרון מהר נבו, אָבֵל פֶּן.
 "ויעל משה מערבת מואב, אל-הַר נְבוֹ, ראש הפסגה, אשר על-פני ירחו;
 ויראהו ה' את-כָּל-הָאָרֶץ... ויאמר ה' אליו, זאת הארץ אשר נשבעתי
 לאברהם ליצחק וליעקב לאמר, לזרעך, אתחננה; הראיתיך בעיניך, ושמה
 לא תעבר. וימת שם משה עבד-ה', בארץ מואב..." (דברים ל"ד, א'-ה')

פרשות אלה (ניצבים-וילך) נקראות בדרך כלל ביחד, ותמיד בשבת לפני ראש השנה. ולא בכדי: השבת האחרונה בשנה היא שבת של סיכומים, חשבון נפש ושל "וילך". תלך (תכלה) שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה.

ואנו, שבחג את ביתנו נגיף בשל הנגיף, נידרש לחשבון נפש מיוחד, לאסוף את מעשינו, להבין מה קרה לנו, איך אנו ממשיכים, ומה עלינו לעשות, כדי להיות ראויים לברכה שכולנו מייחלים לה:

■ שבת שלום ושנה טובה!!

סוף פסוק

“טובה של שנה חדשה איננו במה שהיא מביאה לנו
כביכול, אלא במה שאנו נכונים לעשות בה. ואם לדון
ע"פ 365 הימים שיצאו עליך לטובה, בתוספת נסיון,
חן ונדעת, יכולה את להיות סמוכה ובטוחה, כי אשרך
וקל שמחותיך עדין מצפים לך על הסף.

היי ברוכה בשנה מלאה טוב,
אבא

ערב רה"ש תשל"ו, 1975

- אבא קובנר, מתוך "לבשי אורך שלומית -
מאבא לשלומית בתו"
הוצאת הקיבוץ המאוחד 2017

אחרי הכל שיר

משק של כנפי התחלות / עידית חכמוביץ'

משק של כנפי התחלות, וְהרוח
שוֹבֶרֶת חֲמָסִין אַחֲרוֹן שֶׁל אֲלוּל
פְּתוּחִים שְׁעָרִים לְחֹדֶשׁ, לְסִלּוּחַ
לְכַנֵּף נִיחוּמִים בְּמִשָּׁב הַצֶּלּוּל.

זְרוּעוֹת הַחֲלוֹן נִשְׁלָחוֹת אֶל הַתְּכַלֵּת
הָאֶפֶק נִכְנָס אֶל חֲדָרֵי הַלְּבָבוֹת
צִפּוֹר נִפְשָׁה לְעִצְמָה מִיַּחֲלַת
לְעוֹף וּלְמִצּוֹא מֶתֶק דְּבֶשׂ וְתַקּוּוֹת.

נִיֶּצֶן הַמָּחָר כְּמִנִּיפָה מוּל עֵינֶיךָ
מִפְצִיעַ צָעִיר, צְבָעוֹנֵי וְתַמִּים.
צוּחֶק הָעוֹלָם, וְקוֹרֵא רַק אֵלֶיךָ
לְקַטוֹף חִיוֹכָיו מִצְמָרוֹת הַיָּמִים.

לוח מודעות

נחל אבה!

לסבא רבא חנן נגרי
ולסבא נחישון נגרי
בהולדת הנינה-נכדה, בת לעיינה ושניור
שפע ברכות לכל בני המשפחה

10 שאלות ותשובות עם מרים וילפנד

גיל: 80.5. **מצב משפחתי:** נשואה לנועם מזה 60 (!) שנה. הורים ליהל (58), צור (53) ניבה (45). סבים ל-10 נכדים ויש להם מיהל גם 4 נינים. **מקצוע:** מ-1974, במשך 10 שנים, הייתי מורה לחינוך מיוחד ב'שומריה', כולל חינוך של חברת הנוער 'שחף'. שנתיים עבדתי כמורה מיוחדת בירוחם וכמנהלת השתלמויות. לאחר מכן, ניהלתי במשך שנתיים, את בית-הספר הטכנולוגי 'עמל' ב'יד לבנים'. בהמשך, הייתי 3 שנים רכזת השירותים בקיבוץ (מה שכיום נקרא 'מנהל קהילה'). משם חזרתי לתחום החינוך המיוחד, בבית-ספר לתלמידים עם בעיות נפשיות קשות, בגבעת חביבה. לאחר מכן, ריכזתי את תחום הבריאות והרווחה בקיבוץ, לימדתי 3 שנים בתוכנית 'הילה' ביקנעם, ובהמשך ריכזתי במשך 3 שנים את ועדת הביקורת. ב-13 השנים האחרונות, אני פנסיונרית ופועלת במסגרת התנדבותית בעמותת 'ידיד לחינוך', שהובאה בעזרתי לתנועה הקיבוצית ולמועצות האזוריות.

מפני שעזבנו לתקופה את הקיבוץ, צור עבר לחיות בעין השופט עם ההורים של נועם והתחנך ב'הרי אפרים'. אני רואה פספוס, שלא לומר – לא סולחת לעצמי, על כך שלא לקחנו את צור איתנו לירוחם. עד היום צור לא שוכח לנו את זה.

7 משהו שאת שואפת להגשים בעתיד?

מרגישה שהגשמי דברים רבים, חייתי במקומות שונים ומגוונים – מנצ'סטר, לונדון, ירוחם, עשיתי דברים רבים ואפילו הספקתי, שלושה ימים לפני פרוץ הסגר של הקורונה, לחגוג יום הולדת 80. כמובן שאני שואפת שמשפחתי ואני נמשיך להיות בריאים ושמחים בחלקנו. חשה בסך הכול, סיפוק רב ממה שהגשמי בחיי עד כה.

8 ספרי משהו שלא יודעים עליך.

הייתי בשירות הצבאי חברה בלהקת פיקוד צפון. שיחקתי תפקיד ראשי בהצגת סיום י"ב שלנו, ואז קיבלתי אומץ ובמקום להיות פקידה או נהגת (תפקידים עיקריים בהן הבנות באותם ימים שירתו) החלטתי להיבחן ללהקת הנח"ל. לא התקבלתי... אז ניסיתי להתקבל ללהקת פיקוד צפון. שמואל בונים היה בצוות הקבלה ללהקה ונעמי פולני בחנה את יכולות התנועה שלי ואחר-כך ביימה את התוכנית. לשמחתי, התקבלתי ללהקה ושירתי בה במשך שנתיים, כשלוליק היה הסולן ובני ברמן האקורדיוניסט. השתתפתי בתוכנית "בגלל מסמר..." [ראו תמונה של עטיפת התקליט מאותה תוכנית. החץ מצביע על מרים]. כשהתוכנית הסתיימה, רצו שאחתום לעוד תוכנית, אבל סרבתי וסיימתי את השירות כפקידה בחיל-הים. היה לי ברור שאני לא רוצה בקריירה של זמרת, וחזרתי לקיבוץ.

9 תכונה אחת בך, שהיית שמחה להיפרד ממנה.

לעיתים אני נהיית קצרת רוח כלפי אנשים שלא מעניינים אותי ושאיני לא מתחברת אליהם, אבל משתדלת שהם לא ירגישו בכך.

10 משהו שמפריע לך ומשהו שאת אוהבת בהזרוע?

מכעיס: מכעיס אותי, שרוב בעלי התפקידים באים מבחוץ ומתייחסים לחברים רק דרך הצד הכלכלי ומקפידים על החלטות 'חוברת השינוי' בלבד, ולא מגמישים את החלטותיהם ביחס לבעלי צרכים מיוחדים. **אוהבת:** אני אוהבת אנשים ועוד יותר ילדים. אני מוצאת בקיבוץ מערכת שיוצרת הזדמנויות למפגש חברתי-אנושי, עם חברים וילדים כאחד.

תודה למרים וילפנד, על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמה לכולנו. להתראות בעיתון הבא עם 'גיבור' או 'גיבורה' נוספים, שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עושים. ריאיון: דני נהב

1 זיכרון מעניין מהילדות?

שני זיכרונות על מפגשים עם אבא:
א. אני בת 6, שנת 1946. זוכרת אותי עומדת יחד עם אחי יותם ועם אמא שלנו אירית, בשער הקיבוץ, מחכים לאבא פרץ שחוזר ארצה ממצרים, לאחר 3 שנים שלא ראיתי אותו, כאשר שירת בבריגדה. אני זוכרת את ההתרגשות, אבל גם את העובדה שלא חיבק אותי ולא נישק את אימא (כמנהג ה'יקים' הרגישים מבפנים אבל עצורים כלפי חוץ), רק נישק את יותם התינוק. חשוב לציין, שפרץ לא היה אבא שלי, אבל מרגע שאבי עזב אותנו, הוא תפקד לגמרי כאבא.
ב. כאמור, אבי הביולוגי עזב אותנו כאשר הייתי בת שנה, ומאז, עד הגיעי לגיל 27 ואני כבר אימא לשני בנים, לא הכרתי אותו ולא פגשתי אותו. רק בגיל זה, עזרא מילוא, שאשתו מיכל הייתה בת דודה של אשתו השנייה של אבא שלי, שכנע אותו להגיע במיוחד מארצות הברית, כדי שניפגש. הפגישה עם אבי הייתה מוזרה – כמו שני זרים שנפגשים, אך יותר מאוחר התחדש הקשר והעמיק, עד מותו של אבי, ואני למדתי לאהוב ולהעריך אותו. עדיין יש לי קשר עם אחי ה'חורג' שחי בניו-יורק.

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב'גוגל'?

אני נכנסת באופן קבוע לאתר 'עברית' שבזכותו, בשל בעיות בראייה, מתאפשר לי לקרוא ספרים כרצוני. עכשיו אני קוראת באתר את 'סודו של תליון אבן הירקון' מאת קירסטי מאנינג, ספר שבחרתי לקרוא בשל הרצון לדעת מה קרה לדודתי שחייתה בנעוריה, עקב מלחמת העולם השנייה, בשאנגחאי, היכן שמתרחשת עלילת הספר.

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

אני מאוד אוהבת לשייר. זוכרת את עצמי יושבת כילדה, בשבת בבוקר, ומאזינה לרדיו לתוכנית 'שירים בבקשתך', שומעת את הזמרות של אז – שושנה דמארי ויפה ירקוני, ורוצה לשייר. בעבר שרתי במסגרות שונות (ראו שאלה 8...), כולל בהצגות ומסיבות בקיבוץ, אבל היום נמנעת מכך ומסתפקת באהבתי לשיירה בציבור.

4 מהו החטא הקטן שלך (ה'גילטי-פלד'ר)?

אוהבת לחם. רצוי שיהיה מיוחד ובריא. לא מוותרת על לפחות שלוש פרוסות ביום. אף פעם לא אהבתי דברי מתיקה, ואני זוכרת שילדי הקבוצה שלי, ה'חמניות', היו עומדים בתור לקבל ממני את הקצפת, שעשו בילדותנו מהחלב השמן והלא מפוסטר.

5 אם היו נותנים לך שעה – היכן בעולם היית רוצה להיות?

היינו, נועם ואני, בהמון מקומות בעולם, אבל אני רוצה יותר מכל דבר, להגיע לבקר את בני צור, שחי בסיאטל שבארה"ב. כבר 6 שנים שלא זכינו לפגוש אותו ואת שני ילדיו, ועכשיו, בגלל הקורונה, גם תכנון שהיה למפגש נדחה לזמן בלתי ידוע.

6 מהו הפספוס שלך?

ב-1984 יצאנו לשנתיים של פעילות חברתית בעיירת הפיתוח ירוחם. אני כמורה ונועם כמנהל מועדון צוותא של מפ"ם במקום. הצטרפה אלינו לירוחם בתנו הצעירה ניבה, והשארו מאחור את יהל וצור, שהיו כבר בוגרים. יהל כבר שירת בצה"ל וצור היה בכיתה י"ב.